

## ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ\*

Είναι λίαν πιθανόν κατά τήν προσεχῇ πενταετίαν ὁ δημόσιος τομεύς νά ἀντιμετωπίσῃ δυσκολίας ἐκτελέσεως τῶν ὑπό τοῦ προγράμματος προτεινομένων δημοσίων ἐπενδύσεων λόγω ἐλλείψεως χρηματοδοτικῶν πόρων. Ὑπό τήν ὑφισταμένην διάρθρωσιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καί τήν ἀκολουθουμένην πολιτικήν τρεχουσῶν δαπανῶν ἡ κρατική ἀποταμίευσις θά εἶναι ἀνεπαρκής ὅπως συμβάλῃ εἰς τήν χρηματοδότησιν τῶν προγραμμάτων δημοσίων ἐπενδύσεων. Ἐξ ἄλλου ὁ εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἐσωτερικός δανεισμός ἐνδέχεται νά προκαλέσῃ δυσχερείας εἰς τήν ὁμαλήν χρηματοδότησιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὅψιν ὅτι ἡ προσδοκωμένη ἐπιτάχυνσις ταύτης θά ἀπαιτῇ ὀλοέν ὑψηλότερα ἐπίπεδα χρηματοδοτήσεως. Τέλος, ὁ ὑπερβολικός ἐξωτερικός δανεισμός καί δυσχερής εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων, καί δύναται νά προκαλέσῃ συναλλαγματικές δυσχερείας κατά τήν ἐξόφλησιν.

Ἐφ' ὅσον, ἐπομένως, τό πρόγραμμα ἀναπτύξεως προτείνῃ τήν ἐκτέλεσιν ἡϋξημένων ἐπιπέδων δημοσίων ἐπενδύσεων, καθίσταται ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιτακτική ἡ ἀνάγκη οὐσιώδους διευρύνσεως τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως διά ριζικῶν μεταβολῶν εἰς τήν διάρθρωσιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καί ἀλλαγὴν τῆς πολιτικῆς τρεχουσῶν δαπανῶν.

---

Μελέτη σε συνεργασία με G. Break, Κ. Καλυβιανάκη και Α. Μιχαλάκη στο «Εισηγήσεις ἐπὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐλληνικοῦ φορολογικοῦ συστήματος», ΚΕΠΕ, Αθήνα 1967

---

\*Ἐξεπονήθη τὸν Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1965.



## 1. Προτάσεις αναδιαρθρώσεως του ελληνικού φορολογικού συστήματος

Ἡ μεταβολή του φορολογικού συστήματος θα πρέπει νά ἐπιδιώκη τήν οὐσιώδη αὐξησιν τῶν φορολογικῶν ἐσόδων δι' ἀπορροφήσεως τῶν εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἀντιοικονομικῶς χρησιμοποιουμένων πόρων ὑπό τῶν ἰδιωτῶν (πολυτελής κατανάλωσις, μή παραγωγικαί ἐπενδύσεις). Ἡ ἐπιδίωξις αὕτη θά ἡδύνατο νά πραγματοποιηθῇ ἐφ' ὅσον ἡ ἀναδιάρθρωσις τοῦ φορολογικού συστήματος γίνῃ μέ κριτήρια τάς κάτωθι βασικάς ἀρχάς:

α. Ἐντονος διαφορική φορολογική μεταχείρισις τῶν διαφόρων μορφῶν διαθέσεως τοῦ εισοδήματος, συνισταμένη εἰς ἐπαχθῇ ἐπιβάρυνσιν τῆς πολυτελοῦς δαπάνης καί τῶν μή παραγωγικῶν ἐπενδύσεων καί περιουσιακῶν στοιχείων καί φορολογικήν διευκόλυνσιν τοῦ εισοδήματος τοῦ ἐπενδυομένου εἰς τομεῖς προωθοῦντας τήν οἰκονομικήν ἀνάπτυξιν.

β. Αὐξησις τῆς προοδευτικότητος τοῦ φορολογικού συστήματος πρὸς ἐξασφάλισιν ὑψηλοῦ συντελεστοῦ ἐλαστικότητος τῶν φορολογικῶν ἐσόδων.

γ. Εὐκόλος διαχείρισις τῶν φόρων.

Ἡ προτεινομένη ἐνταῦθα ἀναδιάρθρωσις τοῦ φορολογικού συστήματος ἀποβλέπει εἰς διεύρυνσιν τῆς φορολογικῆς βάσεως κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον εἰς τάς ἀνωτέρω τεθείσας ἐπιδιώξεις καί ἀρχάς.

Συνοπτικῶς ἡ προτεινομένη ἀναδιάρθρωσις συνίσταται εἰς τά ἑξῆς:

α. Μεταρρύθμισις τοῦ συστήματος φορολογίας εισοδήματος φυσικῶν προσώπων, συνισταμένη εἰς μείωσιν τῶν συντελεστῶν τῆς φορολογικῆς κλίμακος.

β. Εἰσαγωγή ἐνός ἐτησίου προοδευτικοῦ φόρου περιουσίας ἐπὶ παντός ἀκινήτου περιουσιακοῦ στοιχείου πλήν τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καί κτιρίων. Οἱ ὀριακοί συντελεσταί θά εἶναι μικροί καί θά κυμαίνωνται μεταξύ 0,3% ἕως 2%.

γ. Εἰσαγωγή ἐνός φόρου ἐπὶ τῆς ὑπεραξίας ἀκινήτων καί ἄλλων πάσης φύσεως κεφαλαιουχικῶν στοιχείων.

δ. Ὑποκατάστασις τῶν πάσης φύσεως εἰδικῶν φόρων καταναλώσεως καί τῶν δασμῶν δι' ἐνός ἐντόνως προοδευτικοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ἀξίας πωλήσεως τῶν παραγομένων ἐν τῇ χώρᾳ καί εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀγαθῶν. Κριτήριον τῆς προοδευτικότητος δεόν νά ἀποτελέσῃ ὁ βαθμός πολυτελείας τῶν διαφόρων κατηγοριῶν ἀγαθῶν.

ε. Κατάργησις τῶν πάσης φύσεως οἰκονομικῶς ἀδικοιολογήτων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν.

στ. Διαρρύθμισις τῆς φορολογίας ὑπέρ τρίτων κατὰ τρόπον ἐξασφαλί-



ζοντα τήν υπαγωγήν τών ἐξ αὐτῆς ἐσόδων ὑπό τόν διαχειριστικόν ἔλεγχον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἢ τών Ὁργάνων Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Κατωτέρω ἀκολουθεῖ ἀνάλυσις τών προτεινομένων ὡς ἄνω φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων.

## 2. Αἱ προτεινόμεναι μεταρρυθμίσεις εἰς τήν φορολογίαν εἰσοδήματος

Το σύστημα φορολογίας εἰσοδήματος ἐν Ἑλλάδι συνίσταται ἐκ δύο βασικῶν φόρων: α) τοῦ ἐνιαίου φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων καί β) τοῦ φόρου εἰσοδήματος νομικῶν προσώπων. Τά ἔσοδα ἐκ τῆς φορολογίας εἰσοδήματος ἀποτελοῦν τό 13% μόνον τών συνολικῶν φορολογικῶν ἐσόδων καί ἀντιπροσωπεύουν τό 2% μόνον τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς χώρας. Ὡς ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης συμμετοχῆς τοῦ φόρου εἰσοδήματος εἰς τό ἐθνικόν εἰσόδημα καί τά φορολογικά ἔσοδα, ἡ σπουδαιότης τούτου ὡς μέσου ἀσκήσεως δημοσιονομικῆς πολιτικῆς εἶναι περιορισμένη.

Ὁ φόρος εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων χαρακτηρίζεται ἀπό ὑψηλὴν προοδευτικότητα, τοῦ ὀριακοῦ φορολογικοῦ συντελεστοῦ ἀνερχομένου εἰς 55% διὰ τὰ ἀνώτατα εἰσοδηματικά κλιμάκια. Ἡ ὑψηλὴ αὕτη προοδευτικότης τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἀποβλέπει εἰς τήν ἐξασφάλισιν φορολογικῆς ἰσότητος καί εἰς ἀπάμβλυνσιν τῆς ἀνισότητος εἰς τήν διανομήν τοῦ εἰσοδήματος καί τήν κατανομήν τοῦ πλούτου. Ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐξ ἄλλου ἀρχῶν στηρίζεται ὁ ἄκρως προοδευτικὸς χαρακτήρ τῆς φορολογίας εἰσοδήματος τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀμερικῆς. Παρ' ὅλον ὅμως ὅτι εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν χωρῶν τούτων οἱ ὀριακοὶ φορολογικοὶ συντελεσταὶ ἦσαν ἀνέκαθεν ἄκρως ὑψηλοὶ (εἰς Μεγάλην Βρεταννίαν μέχρι προσφάτως ὁ ὀριακὸς φορολογικὸς συντελεστὴς ἀνήρχετο εἰς 97,5%), οὐδόλως παρημπόδισαν τήν συγκέντρωσιν πλούτου καί τήν ἔντασιν τῆς ἀνισότητος εἰς τήν κατανομήν αὐτοῦ. Κύριος λόγος τῆς τοιαύτης ἀποτυχίας τοῦ προοδευτικοῦ φόρου εἰσοδήματος εἶναι αἱ δυσχέρειαι ἀκριβοῦς ὀρισμοῦ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος καί τῶν πρὸς ἀφαίρεσιν δαπανῶν καί κατὰ συνέπειαν ἡ εὐχέρεια τῶν ἐκ τοῦ κεφαλαίου προερχομένων εἰσοδημάτων νά ἐμφανίζωνται ὑπό μορφήν μὴ ἐμπίπτουσιν εἰς τόν ὀρισμὸν τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος. Μίαν τοιαύτην μορφήν ἀποτελοῦν τὰ λεγόμενα CAPITAL GAINS, ἥτοι ἡ ὑπεραξία τοῦ κεφαλαιακοῦ πλούτου. Ἐτερον λόγον τῆς τοιαύτης ἀποτυχίας ἀποτελεῖ τό γεγονός ὅτι τό εἰσόδημα τό προερχόμενον ἐκ κερδῶν ἢ κινητῶν ἀξιών εἶναι λίαν δυσχερές νά ἀποκαλυφθῇ ὑπὸ τῶν φορο-



λογικῶν ἀρχῶν λόγῳ τῆς εὐκολίας, μετὰ τῆς ὁποίας οἱ ἐπιχειρηματίαι διαφόρων λογιστικῶν ἢ ἄλλων χειρισμῶν δύνανται νά ἐμφανίζουν τό ἐπιθυμητόν δι' αὐτούς μέγεθος φορολογητέων κερδῶν, ἀκόμη δέ καί νά «δημιουργοῦν» ζημίας. Οὕτω τό πραγματικόν φορολογικόν βάρος διά τά εἰσοδήματα τά προερχόμενα ἐκ κερδῶν κλπ. εἶναι πολύ μικρότερον τοῦ ὑπό τοῦ νόμου ὀριζομένου τοιούτου. Τοῦτο δημιουργεῖ σοβαράς φορολογικάς ἀνισότητας, δεδομένου ὅτι παρόμοιαι εὐχέρειαι φοροδιαφυγῆς δέν ὑφίστανται προκειμένου περί τῶν εἰσοδημάτων ἐκ μισθῶν καί ἡμερομισθίων, διά τά ὁποῖα καί ὁ ὀρισμός τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος εἶναι σαφής καί ἡ σύλληψις τῆς φορολογητέας ὕλης εἶναι εὐχερής διά τῆς μεθόδου τῆς παρακρατήσεως τοῦ φόρου εἰς τήν πηγὴν.

Αἱ ἀνωτέρω διαπιστώσεις ἰσχύουν ἐξ ὁλοκλήρου ὅσον ἀφορᾷ εἰς τόν φόρον εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων ἐν Ἑλλάδι. Κατ' ἀρχήν ὁ διδόμενος ὑπό τοῦ νόμου ὀρισμός τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος δέν περιλαμβάνει τά ὑπό μορφήν ὑπεραξίας δημιουργούμενα εἰσοδήματα (CAPITAL GAINS), πρᾶγμα ὅπερ ἐπιτρέπει τήν εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἀποφυγὴν τοῦ φόρου, κυρίως προκειμένου περί ὑπεραξίας οἰκοπέδων, ἀκινήτων, μετοχῶν, κλπ. Ἐξ ἄλλου, ὑπάρχουν ἐνδείξεις περί εὐρείας ἐκτάσεως φοροδιαφυγῆς εἰς τὰς κατηγορίας τῶν κερδῶν ἐξ ἐμπορικῶν καί βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καί εἰς τά εἰσοδήματα ἐξ ἐλευθερίων ἐπαγγελματιῶν.

Ὡς πρὸς τήν ἔκτασιν τῆς φοροδιαφυγῆς ἐκτιμᾶται ὅτι ποσόν σχεδόν διπλάσιον ἐκείνου, τό ὁποῖον ὑποβάλλεται τελικῶς εἰς τήν φορολογίαν εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων, διαφεύγει συστηματικῶς τήν φορολογίαν. Ἐνδειξιν τούτου ἀποτελεῖ τό γεγονός ὅτι, ἐνῶ τά ἀστικά νοικοκυριά, βάσει τῶν οἰκογενειακῶν προϋπολογισμῶν, ὑπολογίζονται εἰς 710.000 περίπου καί τό ἀστικόν εἰσόδημα εἰς 77 δισ. δρχ. ἐντός τοῦ 1963, αἱ φορολογικαὶ δηλώσεις κατὰ το 1964 δέν ὑπερέβησαν τὰς 260.000, τό δέ δηλωθέν εἰσόδημα τό ποσόν τῶν 19,7 δισ. δρχ. Ἐν τμήμα τῆς διαφορᾶς ἐκ 450.000 νοικοκυριῶν καί ἐκ 57 δισ. δρχ. εἰσοδήματος θά ἡδύνατο νά δικαιολογηθῇ ἐκ τῆς νομίμως ὑφισταμένης ἀπαλλαγῆς πρὸς ὑποβολήν δηλώσεως τῶν ἐχόντων εἰσόδημα ἀποκλειστικῶς ἐξ ἐργασίας καί ἐκείνων, τῶν ὁποίων τό εἰσόδημα εἶναι μικρότερον τοῦ κατωτάτου ὀρίου συντηρήσεως. Καί εἰς τήν ἀκραίαν ἀκόμη περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι ἅπαντα τά ὑπολειπόμενα 410.000 νοικοκυριά ἀποτελοῦν ἀπαλλασσομένας μονάδας, τό εἰσόδημα τούτων δέν θά ὑπερέβαινε τὰς 22 δισ. δρχ. Παραμένει ἐπομέ-



νως ποσόν εισοδήματος εκ 35 δισ. δρχ. περίπου, τό όποϊον διαφεύγει τής φορολογίας. Υποτιθεμένου ότι ή διαφεύγουσα φορολογητέα ύλη παρουσιάζει τήν αύτήν περίπου κατανομήν κατά εισοδηματικά κλιμάκια πρός τήν φορολογουμένην τοιαύτην, διά τήν όποϊαν ό μέσος φορολογικός συντελεστής είναι 11% περίπου, δύναται νά υπολογισθῇ ότι ή φοροδιαφυγή έσόδων εκ του φόρου εισοδήματος φυσικῶν προσώπων ανέρχεται τουλάχιστον εις 3,8 δισ. δρχ., ήτοι είναι μεγαλυτέρα τῶν ήδη εισπραττομένων φορολογικῶν έσόδων. Ός πρός τήν προέλευσιν τής φοροδιαφυγής θά ήδύνατο νά υποστηριχθῇ ότι αί κατηγορίαι, αί όποϊαι κυρίως διαφεύγουν τόν φόρον, είναι τά εισοδήματα εκ κερδῶν καί εξ ελευθερίων επαγγελματιῶν. Ένδειξιν τούτου αποτελεῖ τό γεγονός ότι ό αριθμός τῶν εμπορίων, βιομηχανῶν καί βιοτεχνῶν, οί όποιοι υπέβαλον φορολογικάς δηλώσεις κατά τό 1962, ανέρχεται εις 105.000, ένῶ βάσει τῶν στοιχείων τής βιομηχανικῆς απογραφῆς του 1958 ό αριθμός τῶν αὐτοτελῶς εργαζομένων (επιχειρηματίαι) εις μεταποίησιν, οίκοδομάς καί εμπορίον ανήρχετο εις 470.000, δηλαδή ήτο υπερτριπλάσιος τῶν φορολογικῶν δηλώσεων τής κατηγορίας ταύτης. Έξ άλλου, υπάρχουν σοβαραί ένδείξεις πείθουσαι ότι εκ τής κατηγορίας τῶν εμπορίων καί βιομηχανῶν τήν μεγαλυτέραν φοροδιαφυγήν παρουσιάζουν οί ανήκοντες εις τά ανώτερα εισοδηματικά κλιμάκια. Ούτω, ένῶ εκ τῶν οικογενειακῶν προϋπολογισμῶν προκύπτει ότι οί έχοντες μέσον κατά οικογένειαν εισόδημα 180.000 δρχ. ανέρχονται εις 150.000 καί νέμονται υπέρ τό 45% του αστικοῦ εισοδήματος, ήτοι 30 δισ. δρχ., αντίθετως ή στατιστική φόρου εισοδήματος δεικνύει ότι φορολογούμενοι μέ μέσον οικογενειακόν εισόδημα 180.000 δρχ. δέν είναι περισσότεροι τῶν 31.000 καί έχουν δηλώσει μόνον 5,5 δισ. δρχ. ως φορολογητέον εισόδημα.

Έφ' όσον, επομένως, τά ανώτερα κατά κανόνα εισοδηματικά κλιμάκια διαφεύγουν συστηματικῶς τούς ύψηλούς όριακούς φορολογικούς συντελεστάς, παρ' όλα τά μέχρι τουδε ληφθέντα μέτρα πρός πάταξιν τής φοροδιαφυγῆς (τεκμήρια, ποινάί κλπ.), ή διατήρησις τόσον ύψηλῶν όριακῶν συντελεστῶν δέν έχει έτερον λόγον υπάρξεως πλην του νά αποτελῇ αφορμήν ασκόπων συζητήσεων καί κριτικῶν περί επαχθοῦς φορολογικῆς επιβαρύνσεως τῶν παραγωγικῶν τάξεων εκ του φόρου εισοδήματος, ήτις δῆθεν αποθαρρύνει τήν παραγωγικήν δραστηριότητα κλπ. Η αλήθεια βεβαίως είναι ότι ή ύπαρξις ύψηλῶν όριακῶν φορολογικῶν συντελεστῶν δημιουργεῖ αντικίνητρα δι' ώρισμένας κατηγορίας ειδικευμένων εργατῶν καί ανωτέρων υπαλληλικῶν στελεχῶν, τά όποϊα δέν έχουν τήν εὐχέρειαν νά διαφύγουν τόν φόρον. Τοῦτο όμως δέν ισχύει διά τάς κατηγορίας εκείνας τῶν φορολο-



γουμενων, οί όποιοι συστηματικώς προβαίνουν εις φοροδιαφυγήν. Διά τόν λόγον άκριβώς αυτόν επιβάλλεται ή μείωσις τών τυπικώς μόνον ισχυόντων ύψηλών όριακών φορολογικών συντελεστών του φόρου εισοδήματος καί ή έξεύρεσις έτέρας φορολογικής βάσεως προς πληρεστέραν σύλληψιν τής διαφευγούσης φορολογητέας ύλης. Τό τελευταϊον τουτο δίδει λαβήν προς διενέργειαν βασικών μεταρρυθμίσεων εις τό φορολογικόν σύστημα τής χώρας. 'Η νέα φορολογική βάση θά πρέπει νά αναζητηθῇ εις τάς μορφάς διαθέσεως του εισοδήματος, συγκεκριμένως δέ εις τήν κατανάλωσιν καί εις τήν επένδυσιν. 'Η εισαγωγή έπομένως ενός προοδευτικού φόρου καταναλώσεως, ως επίσης ενός προοδευτικού φόρου επί παντός άκινήτου περιουσιακού στοιχείου, πλήν τών βιομηχανικών καί βιοτεχνικών εγκαταστάσεων καί κτιρίων, ως αναλύεται ειδικώτερον κατωτέρω, θά περιώριζε σημαντικώς τάς δυνατότητας φοροδιαφυγής καί θά συνετέλει εις καλύτεραν σύλληψιν τής φορολογητέας ύλης. Ταυτοχρόνως ή τοιαύτη μεταρρύθμισις θά επηρέαζε διορθωτικώς τήν ύφισταμένην σήμερον άνορθολογικήν κατανομήν τών πόρων, καθ' όσον θά άφηνε διά τόν φορολογούμενον μίαν σημαντικήν διέξοδον μειώσεως του φορολογικού του βάρους, συνισταμένην εις τήν διοχέτευσιν του εισοδήματός του εις παραγωγικάς επενδύσεις (βιομηχανικάί επενδύσεις), αί όποϊαι είναι άκρως επιθυμηταί διά τήν προώθησιν τής ανάπτυξεως τής χώρας. Κατόπιν μιās τοιαύτης μεταρρυθμίσεως, περί τής όποιας γίνεται έκτενώς λόγος κατωτέρω, ό ανώτερος όριακός φορολογικός συντελεστής θά ήδύνατο νά μειωθῇ εις 40-45% άνευ σοβαράς επιπτώσεως επί του μεγέθους τών φορολογικών έσόδων, δεδομένου ότι ένδεχομένη μείωσις τών έσόδων θ' άντισταθμισθῇ έκ του περιορισμού τής φοροδιαφυγής<sup>1</sup>. Θά πρέπει, επίσης, διά λόγους εξασφαλίσεως φορολογικής ισότητος καί άποφυγής σοβαράς προσθέτου επιβαρύνσεως λόγω τής εισαγωγής τών νέων φόρων, νά μειωθούν αναλογικώς οί όριακοί συντελεσταί ολοκλήρου τής φορολογικής κλίμακος.

Ταυτα όσον άφορᾷ εις τάς βασικάς μεταρρυθμίσεις του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων. Προκειμένου περί τής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων, εις τήν όποίαν περιλαμβάνεται κυρίως ή φορολογία τών άνωνύμων εταιρειών, θά ήδύνατο γενικώς νά παρατηρηθῇ ότι αύτη δέν χρήζει πολλών μεταβολών. Τό κυριώτερον χαρακτηριστικόν αύτῆς είναι ή

1. Βλ. επιπτώσεις επί τών έσόδων έκ τής προτεινομένης μειώσεως τών φορολογικών συντελεστών εις παράρτημα Α.



έφαρμογή του συστήματος της παρακρατήσεως του φόρου εκ των διανεμομένων κερδών βάσει των διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και ή επιβάρυνσις της εταιρείας μόνον διά τὰ αδιανεμήτα κέρδη. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον αποφεύγεται ή διπλή φορολογία τῶν κερδῶν της εταιρείας. Ὁ φορολογικός συντελεστής επί τῶν αδιανεμήτων κερδῶν της εταιρείας, διά τὰ ὁποῖα καί μόνον αὕτη επιβαρύνεται, ἀνέρχεται εἰς 35% πλέον φόρου επί τοῦ φόρου 15% ὑπέρ τοῦ ΟΓΑ, ὅστις ἀναβιβάζει τελικῶς τό ποσοστόν φορολογίας εἰς 40,25%. Τό ποσοστόν τοῦτο φορολογίας, συγκρινόμενον πρός τὰ ἀντίστοιχα ποσοστά τῶν χωρῶν της Κοινῆς Ἀγορᾶς, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς ὑψηλόν. Οὕτω ή φορολογική επιβάρυνσις τῶν ἀνωνύμων εταιρειῶν εἰς Γαλλίαν εἶναι 50%, εἰς Γερμανίαν 51% επί τῶν αδιανεμήτων κερδῶν καί 15% επί τῶν διανεμομένων, πλέον ἑνός φόρου επιχειρηματικῶν κερδῶν 15,5%, εἰς Ὑλλανδίαν 43%, εἰς Ἰταλίαν 25% ἕως 51%, εἰς Βέλγιον 30-35% καί εἰς Λουξεμβούργον 40%.

Τό κυριώτερον μειονέκτημα της φορολογίας τῶν ἀνωνύμων εταιρειῶν εἶναι ὅτι αὕτη παρέχει τήν εὐχέρειαν της εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἀποφυγῆς τοῦ φόρου. Δεδομένης της σημαντικῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν ἀνωτέρων ὀριακῶν συντελεστῶν τοῦ φόρου εισοδήματος φυσικῶν προσώπων (60%) καί τοῦ φορολογικοῦ συντελεστοῦ επί τῶν αδιανεμήτων κερδῶν της ἀνωνύμου εταιρείας (40%), καί δεδομένου ὅτι ή ὑπεραξία τῶν τίτλων δέν φορολογεῖται, οἱ μέτοχοι δύνανται νά ἀποφύγουν τοὺς ὑψηλοὺς προοδευτικῶν φορολογικῶν συντελεστᾶς, ἐάν δέν λάβουν τὰ κέρδη ὑπό μορφήν μερισμάτων ἀλλά ὑπό μορφήν CAPITAL GAINS, ἥτοι ἐνσωματώσουν ταῦτα εἰς τήν ἀξίαν της μετοχῆς. Ὁ τρόπος οὗτος ἀποφυγῆς τοῦ φόρου χρησιμοποιεῖται εὐρύτατα εἰς χώρας ὡς ή Ἑλλάς, ἐνθα ὁ φορολογικός συντελεστής επί τῶν αδιανεμήτων κερδῶν της εταιρείας εἶναι χαμηλότερος τῶν ὀριακῶν συντελεστῶν τῶν ἀνωτέρων κυρίως κλιμακίων τοῦ φόρου εισοδήματος φυσικῶν προσώπων καί δέν προβλέπεται φορολογική επιβάρυνσις της ὑπεραξίας τῶν τίτλων. Εἰς τήν Ἑλλάδα, παρ' ὅλην τήν ἑλλειψιν στατιστικῶν δεδομένων καί ἐνδείξεων, φαίνεται ὅτι ὁ τρόπος οὗτος ἀποφυγῆς τοῦ φόρου χρησιμοποιεῖται εἰς μεγάλην ἔκτασιν, δεδομένου τοῦ οἰκογενειακοῦ χαρακτήρος τῶν ἀνωνύμων εταιρειῶν.

Πρός ἀποκλεισμόν ἐπομένως της διεξόδου ταύτης ἀποφυγῆς τοῦ φόρου, καθίσταται ἐπιβεβλημένη ή εὐθυγράμμισις τοῦ φορολογικοῦ συντελεστοῦ επί τῶν αδιανεμήτων κερδῶν της ἀνωνύμου εταιρείας πρός τοὺς ἀνωτάτους φορολογικοὺς συντελεστᾶς φόρου εισοδήματος φυσικῶν προσώπων καί ή παράλληλος εἰσαγωγή ἑνός φόρου ὑπεραξίας επί τῶν ἀκινήτων καί χρη-



ματιστηριακῶν τίτλων, ὡς κατωτέρω ἐκτίθεται ἀναλυτικώτερον. Ἐάν ἀκολουθηθῇ ἡ προταθεῖσα μείωσις τοῦ ἀνωτάτου ὀριακοῦ συντελεστοῦ τοῦ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων εἰς 45%, εἶναι φανερόν ὅτι ὁ φόρος ἐπὶ τῶν ἀδιανεμήτων κερδῶν τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν δέν θά πρέπει νά αὐξηθῇ σημαντικῶς, διὰ νά εὐθυγραμμισθῇ πρὸς τόν ὀριακόν συντελεστήν τοῦ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων.

Θά ἦτο ἐν τούτοις σκόπιμος ἡ ἐπέκτασις τοῦ σήμερον ἰσχύοντος φορολογικοῦ συντελεστοῦ ἐπὶ τῶν ἀδιανεμήτων κερδῶν καί εἰς τὰ διανεμητέα κέρδη καί ἡ μή φορολόγησις τῶν τελευταίων διὰ τοῦ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων. Προκειμένου περί μετόχων, τῶν ὁποίων τό συνολικόν εἰσόδημα τούς κατατάσσει εἰς κλιμάκια μέ φορολογικόν συντελεστήν χαμηλότερον τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν, θά ἐπιστρέφεται ὁ ὑπερβάλλον φόρος.

### 3. Ἡ ἀναγκαιότης εἰσαγωγῆς ἐνός προοδευτικοῦ φόρου περιουσίας

Διεπιστώθη ἀνωτέρω ὅτι σημαντικόν μέρος τῶν κοινωνικῶν πόρων χρησιμοποιεῖται ἀντιοικονομικῶς διοχετευόμενον εἰς ἐπενδύσεις εἰς πολυτελεῖς κατοικίας καί ἐπαύλεις καί εἰς πολυτελῆ κατανάλωσιν. Τοιαύτη μή ὀρθολογική κατανομή τῶν πόρων ἀποτελεῖ βασικήν αἰτίαν τῆς βραδείας ἀναδιαρθρώσεως τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς χώρας καί καθυστερήσεως τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς. Διεπιστώθη ἐξ ἄλλου ὅτι τό εἰσόδημα ἀποτελεῖ λίαν ἀτελῆ φορολογικὴν βάσιν καί ὡς ἐκ τούτου παρέχει πολλάς δυνατότητας ἀποφυγῆς καί διαφυγῆς τοῦ φόρου. Δι' ἀμφοτέρους τούς λόγους τούτους καθίσταται ἐπιβεβλημένη ἡ εἰσαγωγή εἰς τό ἐλληνικόν φορολογικόν σύστημα ἐνός προοδευτικοῦ φόρου ἐπὶ παντός ἀκινήτου περιουσιακοῦ στοιχείου πλήν τῶν βιομηχανικῶν κτιρίων καί ἐγκαταστάσεων, ὡς ἐπίσης ἐνός προοδευτικοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης. Δεδομένου ὅτι ἡ εἰσαγωγή τῶν φόρων τούτων θά συνδυασθῇ μέ μείωσιν τῶν ὀριακῶν συντελεστῶν τοῦ φόρου εἰσοδήματος καί κατάργησιν τῶν πάσης φύσεως εἰδικῶν καί ἄλλων φόρων καταναλώσεως, οἱ νέοι φόροι δέν ἀποτελοῦν ἐξ ὀλοκλήρου πρόσθετον φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν ἀλλὰ κατὰ τό μεγαλύτερον αὐτῶν μέρος ἀλλαγὴν φορολογικῆς βάσεως, τόσον πρὸς καλυτέραν σύλληψιν τῆς φορολογητέας ὕλης, ὅσον καί πρὸς ἄσκησιν φορολογικῆς πολιτικῆς ἐξυπηρετούσης τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Ὁ σχεδιασμός τῶν φόρων τούτων θά πρέπει νά εἶναι τοιοῦτος, ὥστε ἡ



τυχόν πρόσθετος φορολογική επιβάρυνσις νά προέλθῃ ἐκ πόρων, οἱ ὅποιοι σήμερον χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων εἰσοδηματικῶν τάξεων δι' οἰκοδομὰς καὶ πολυτελῆ κατανάλωσιν. Οὕτω θά ἐπιτευχθῇ ὁ διττός σκοπός τῆς δικαιότερας κατανομῆς τοῦ φορολογικοῦ βάρους καὶ τῆς διορθώσεως τῆς μὴ ὀρθολογικῆς χρησιμοποίησεως τῶν παραγωγικῶν πόρων τῆς οἰκονομίας.

Ὁ προτεινόμενος φόρος περιουσίας θά πρέπει νά εἶναι προοδευτικός, τοῦ κατωτάτου ὀριακοῦ συντελεστοῦ ἀρχομένου ἀπὸ ἀξίας ἄνω τῶν 350.000 δρχ. περίπου. Ἡ ἐξαίρεσις τῶν κάτω τῶν 350.000 δρχ. ἀκινήτων περιουσιῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῆς προσθέτου φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς κατωτέρας εἰσοδηματικῆς τάξεως, ὡς καὶ τῶν κατωτέρων κλιμακίων τῆς μεσαίας εἰσοδηματικῆς τοιαύτης, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιβάρυνσις εἶναι ἤδη ἐπαχθῆς. Οὕτως, ἐξαιρεῖται σχεδὸν το 90% περίπου τῶν ἀγροτικῶν περιουσιῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὰ ὑφιστάμενα στατιστικά στοιχεῖα ἀποτελοῦν νᾶνον ἢ μικράν ἰδιοκτησίαν. Ἐπίσης, κατ' αὐτόν τόν τρόπον ἐξαιροῦνται αἱ μὴ πολυτελοῦς κατασκευῆς κατοικίαι τῶν δύο καὶ τριῶν δωματίων, αἱ ὁποῖαι κατὰ κανόνα ἀνήκουν εἰς μισθωτοὺς καὶ μικροὺς εἰσοδηματίας. Οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ διὰ τὰς ἄνω τῶν 350.000 δρχ. ἀκινήτους περιουσίας θά ἠδύναντο νά ὁρισθοῦν περίπου ὡς ἑξῆς: Φορολογικός συντελεστής 0,5% ἑτησίως διὰ τό τμήμα περιουσίας ἀξίας 350 - 500.000 δρχ., φορολογικός συντελεστής 0,75% διὰ τό τμήμα ἀξίας 500 - 1.000.000 δρχ., συντελεστής 1,25 διὰ τό τμήμα ἀξίας 1.000.000 - 3.000.000 δρχ. καὶ 2% διὰ τό τμήμα ἀξίας 3.000.000 δρχ. καὶ ἄνω.

Ὁ καθορισμός τῆς φορολογικῆς κλίμακος, ὡς ἀνωτέρω, ἐπιδιώκει νά ἐπιβαρύνῃ ἀναλογικῶς περισσότερο τὰς μεγαλυτέρας ἀξίας περιουσίας, πλὴν ὅμως δέν ἀποβλέπει εἰς ἐπιβάρυνσιν τοῦ φορολογουμένου μεγαλυτέραν τοῦ ἐκ τῆς περιουσίας ἀπορρέοντος εἰσοδήματος, εἴτε τοῦτο εἶναι χρηματικόν ἢ τεκμαρτόν, συνιστάμενον εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τῶν ἐκ τῆς περιουσίας ὑπηρεσιῶν.

Γενικῶς διὰ τῆς συνδυασμένης ἐφαρμογῆς τῆς προτεινομένης κλίμακος φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων καὶ τοῦ προτεινομένου προοδευτικοῦ φόρου περιουσίας ἡ κατανομή τοῦ φορολογικοῦ βάρους θά ἐπηρεασθῇ ὡς ἑξῆς:

α. Θά αὐξηθῇ σημαντικῶς ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν ἀνωτέρων καὶ ἐνδεχομένως μεσαίων εἰσοδηματικῶν στρωμάτων, τῶν ὁποίων τό εἰσόδημα (χρηματικόν ἢ τεκμαρτόν) προέρχεται κατὰ κύριον λόγον ἐκ κατοι-



κιῶν καί δὴ πολυτελοῦς κατασκευῆς, οἰκοπέδων, κλπ.

β. Θά μειωθῇ ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν ἀνωτέρων καί μεσαίων εἰσοδηματικῶν τάξεων, τῶν ὁποίων τό εἰσόδημα προέρχεται κυρίως ἐκ κερδῶν, ἀμοιβῶν ἐργασίας κλπ.

γ. Θά μειωθῇ ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν κατωτέρων εἰσοδηματικῶν τάξεων ἀνεξαρτήτως προελεύσεως τοῦ εἰσοδήματος.

Θά ἡδύνατο νά παρατηρηθῇ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ προτεινομένου φόρου περιουσίας ἐξαιροῦνται αἱ πάσης φύσεως βιομηχανικαί καί βιοτεχνικαί ἐγκαταστάσεις καί κτίρια, ὁ φόρος δέν ἐξασφαλίζει πλήρη ὀριζόντιον φορολογικὴν ἰσότητά ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἴσης φορολογικῆς μεταχειρίσεως τῶν ὑπὸ ὁμοίας συνθήκας τελούντων. Εἰς χώρας ἐν τούτοις ὑπαναπτύκτους ὡς ἡ Ἑλλάς, ὁ σχεδιασμός τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς δέον νά γίνεται μέ γνώμονα τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἔστω καί κατὰ παρέκκλισιν τῶν παραδεδεγμένων ἀρχῶν περί φορολογικῆς δικαιοσύνης. Ἐφ' ὅσον ἡ κοινωνικὴ παραγωγικότης τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν εἶναι μεγαλυτέρα τῆς κοινωνικῆς παραγωγικότητος τῶν ἐπενδύσεων εἰς κατοικίας, ἡ διαφορικὴ φορολογικὴ μεταχείρισις τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν ἐπενδύσεων καθίσταται ἐπιβεβλημένη μέ κριτήριον τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν, παρ' ὅλον ὅτι ἀπὸ ἰδιωτικοοικονομικῆς ἀπόψεως ὁ τοιοῦτος διαφορισμός ἀποτελεῖ παρέκκλισιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς φορολογικῆς ἰσότητος.

Ταῦτα ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῶν συνεπειῶν καί κατανομῆς τοῦ φορολογικοῦ βάρους ἐκ τοῦ προτεινομένου φόρου περιουσίας. Ἀπὸ ἀπόψεως, ἐξ ἄλλου, διαχειρίσεως, ὁ φόρος οὗτος παρουσιάζει ὠρισμένας δυσκολίας, πάντως οὐχί μεγαλυτέρας ἐκείνων τὰς ὁποίας παρουσιάζει ὁ φόρος εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων. Τό κυριώτερον πρόβλημα ἐνταῦθα εἶναι τό τῆς ἐκτιμήσεως τῆς φορολογητέας ἀξίας τῶν περιουσιακῶν στοιχείων. Ὡς γενικὴ ἀρχή, ἡ ὁποία θά ἀπλοποιούσε σημαντικῶς τό πρόβλημα, θά ἡδύνατο νά τεθῇ ἡ φορολόγησις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ φορολογουμένου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς κτήσεως αὐτῶν. Οὕτως ἀνάγκη ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν περιουσιακῶν στοιχείων παρίσταται μόνον α) ἀρχικῶς κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ φόρου καί β) ἐπὶ μεταβιβάσεως τοῦ περιουσιακοῦ στοιχείου εἰς ἄλλον ἰδιοκτήτην διὰ τρόπου ἄλλου πλὴν τοῦ τῆς ἀγοραπωλησίας, ἥτοι κατόπιν δωρεᾶς ἢ κληροδοσίας.

Τὴν εὐθύνην πρὸς ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τῶν περιουσιακῶν στοιχείων θά ἔχῃ ὁ φορολογούμενος, ὅστις κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ φόρου θά δηλώσῃ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τῶν εἰς τὴν κυριότητά του εὐρισκομένων ἀκινήτων



περιουσιακῶν στοιχείων. Εἰς τοιαύτην δήλωσιν θά ὑποχρεοῦται πᾶς, ὅστις ἀποκτᾷ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ φορολογικὴ ἀρχὴ νομίζει ὅτι ἡ δηλωθεῖσα ἀξία εἶναι μικροτέρα τῆς τρεχούσης τιμῆς, θά ὀρίζει ὡς φορολογητέαν ἀξίαν τὴν ἀληθῆ τρέχουσαν τιμὴν, ἐφ' ὅσον δέ αὕτη δέν γίνεται ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου, οὗτος θά ἔχῃ τὸ δικαίωμα προσφυγῆς εἰς τὰ φορολογικά δικαστήρια. Ἡ σύστασις μιᾶς κεντρικῆς ὑπηρεσίας ἐκτιμῆσεως καθίσταται ἀπαραίτητος πρὸς ἔλεγχον τῆς ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου δηλουμένης ἀξίας τῶν περιουσιακῶν του στοιχείων.

Ἡ ἔλλειψις στατιστικῶν στοιχείων ὡς πρὸς τὸ «ἀπόθεμα» τῆς ἀκινήτου περιουσίας κατὰ τὴν κατὰ μέγεθος διανομὴν αὐτῆς, καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐκτίμησιν μιᾶς τάξεως μεγέθους τῶν φορολογικῶν ἐσόδων, τὰ ὅποια θά ἀποδώσῃ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ προτεινομένου φόρου περιουσίας. Ἐν τούτοις, μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως, θά ἡδύνατο νά γίνῃ ἡ ἐξῆς χονδρική ἐκτίμησις. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ εἰσοδήματα ἐξ ἐνοικίων κατ' ἐκτιμήσεις ἀνέρχονται κατὰ τὸ 1964 εἰς 9.400 ἑκατ. δρχ., καὶ ὑποτιθεμένης μιᾶς ἀποδόσεως τούτων κατὰ 6% ἑτησίως, ἡ κατόπιν κεφαλαιοποιήσεως τῶν ἐνοικίων προκύπτουσα ἀξία τῶν κατοικιῶν ἀνέρχεται εἰς 160 δισ. δρχ. Ἀφαιρουμένου ποσοστοῦ 15-20% διὰ τὰς κάτω τῶν 350.000 μὴ φορολογητέας οἰκοδομάς, αἱ ὑποκείμεναι εἰς φορολογίαν τοιαῦται ὑπολογίζονται εἰς 130 δισ. δρχ. Προστιθεμένου ποσοστοῦ 50% διὰ τὰ οἰκόπεδα καὶ τὰς μεγάλας γεωργικὰς ἰδιοκτησίας καὶ ἐκτάσεις, ἡ φορολογητέα περιουσία ἐκτιμᾶται εἰς 200 δισ. δρχ. περίπου. Ἐφαρμοζομένου ἑνὸς μέσου φορολογικοῦ συντελεστοῦ 1% εὐρίσκονται φορολογικά ἔσοδα τῆς τάξεως τῶν 2 δισ. δρχ.<sup>2</sup>

Δεδομένου ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς πλήρους φόρου ἐπὶ τῆς περιουσίας παρουσιάζει σοβαρὰς δυσχερείας, κυρίως ἀπὸ φοροτεχνικῆς πλευρᾶς, θά ἡδύνατο εἰς πρῶτον στάδιον νά εἰσαχθῇ εἰς φόρος ἐπὶ τῆς γῆς, ἀκαλύπτου ἢ μὴ, συνιστάμενος εἰς τὴν καταβολὴν ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ὠρισμένου ποσοῦ φόρου ἀνά τετραγωνικόν μέτρον. Πρὸς τοῦτο θά ἦτο σκόπιμος ἡ διαίρεσις τῶν διαφορῶν περιοχῶν εἰς ζώνας ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῆς γῆς ἀνά τετραγωνικόν μέτρον. Τοῦτο θά διευκόλυνε τὸν διαφορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου ἀνά ζώνην πρὸς τὸν σκοπὸν μεγαλυτέρας ἐπιβαρύνσεως τῆς γῆς μέ

2. Βλ. ἐκτίμησιν φορολογικῶν ἐσόδων βάσει ἑτέρας μεθόδου εἰς παράρτημα Β' «Ἐκτίμησις Ἑσόδων ἐκ τῆς Εἰσαγωγῆς Ἑτησίου Προοδευτικοῦ Φόρου Περιουσίας».



μεγαλυτέραν αξίαν. Εἰς τόν φόρον τοῦτον θά ὑπέκειτο ἡ ἀστική γῆ, ἀκάλυπτος ἢ μή, καί αἱ παραθαλάσσιαι περιοχαί ἐξαιρουμένων τῶν ἀγροτεμαχίων καί ὀρεινῶν περιοχῶν.

Ἡ εἰσαγωγή ενός φόρου ἀνά τετραγωνικόν μέτρον ἐπὶ τῆς κατεχομένης γῆς παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα, τά σπουδαιότερα τῶν ὁποίων εἶναι τά ἑξῆς: Πρῶτον, εἶναι εὐκόλος ἡ διαχείρισις τοῦ φόρου. Δεύτερον, περιορίζει εἰς τό ἐλάχιστον τήν φοροδιαφυγήν. Τρίτον, ὁ φόρος οὗτος θά ἀποθαρρύνῃ εἰς μέγαλον βαθμόν τήν κερδοσκοπίαν ἐπὶ τῆς γῆς, καί, τέταρτον, ὁ φόρος θά προκαλέσῃ ἀναδιάρθρωσιν εἰς τήν χρησιμοποίησιν τοῦ ἐδάφους ὑπέρ τῶν χρήσεων μέ μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν, δεδομένου ὅτι θά ἀποθαρρύνῃ τήν διατήρησιν τῶν μὴ ἀξιοποιουμένων τεμαχίων γῆς.

Ἐφ' ὅσον ἐφαρμοσθῶν διαφορικά ποσά φόρου διά τὰς ζώνας μέ διαφορετικήν αξίαν ἐδάφους, ὁ φόρος οὗτος θά ἐνέχῃ μέχρις ενός βαθμοῦ τό στοιχείον τῆς προοδευτικότητος. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἐφαρμογή ενός φόρου 100 δρχ. κατὰ μέσον ὅρον ἀνά τετραγωνικόν μέτρον θά ἀπέφερεν εἰς τό δημόσιον ἐτήσια ἔσοδα μεγαλύτερα τοῦ 1 δισ. δρχ. ἐτησίως.

#### 4. Εἰσαγωγή ενός φόρου ἐπὶ τῆς ὑπεραξίας (CAPITAL GAINS TAX)

Ἐν Ἑλλάδι ἡ ὑπεραξία τῶν διαφόρων κεφαλαιακῶν στοιχείων ὡς εἶναι τά ἀκίνητα, οἱ χρηματιστηριακοί τίτλοι κλπ. δέν ὑπόκεινται εἰς τόν φόρον εἰσοδήματος. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη εἶναι ἀδικαιολόγητος, τόσον ἀπό πλευρᾶς φορολογικῆς δικαιοσύνης, ὅσον καί ἀπό πλευρᾶς ἀποδόσεως τοῦ φόρου, ἐπὶ πλεον δέ διότι διανοίγει διέξοδον πρὸς ἀποφυγήν τοῦ φορολογικοῦ βάρους. Ἐξ ἄλλου, ἡ μὴ ὕπαρξις τοιοῦτου φόρου ἐπαυξάνει τόν ὄγκον τῶν κερδοσκοπικῶν συναλλαγῶν ἐπὶ ἀκινήτων. Ἀπό ἀπόψεως φορολογικῆς δικαιοσύνης προκαλεῖται ἀνισότης εἰς τήν φορολογικὴν μεταχείρισιν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ αὐξήσις οἰουδήποτε στοιχείου ἐμπίπτοντος εἰς τόν ὅρισμόν τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος φορολογεῖται, ἐνῶ ἡ αὐξήσις δοθείσης κεφαλαιακῆς ἀξίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐνσωμάτωσιν εἰς αὐτὴν πραγματοποιηθέντος εἰσοδήματος ἢ ἀντανακλᾷ αὐξήσιν τῶν ἀναμενομένων προσόδων τοῦ περιουσιακοῦ στοιχείου δέν ὑπόκειται εἰς φόρον. Ἀπό πλευρᾶς ταμειευτικῆς, ἡ φορολόγησις τῆς ὑπεραξίας στερεῖ τό δημόσιον ἀπὸ μίαν σοβαράν πηγὴν ἐσόδων. Ἐπὶ παραδείγματι ἡ φορολόγησις τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τῶν οἰκοπέδων τῶν μεγάλων πόλεων καί τῶν τουριστικῶν περιοχῶν, ἰδίως δέ τῶν παραλιακῶν, θά ἀπέφερεν ἀξιόλογα ἔσοδα εἰς τό δημόσιον, χωρὶς



ή φορολογική αύτη επιβάρυνσις νά ἔχῃ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς εἰσοδηματικῆς θέσεως τῆς μεγάλης μάζης τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀπό πλευρᾶς, τέλος, διαφυγῆς τοῦ φόρου εἰσοδήματος, ἡ ἐξαίρεσις τῆς ὑπεραξίας, κυρίως δέ προκειμένου περί τῶν χρηματιστηριακῶν τίτλων καί δὴ τῶν μετοχῶν, παρέχει τήν δυνατότητα εἰς τοὺς μετόχους τῶν οἰκογενειακοῦ χαρακτῆρος ἀνωνύμων ἐταιρειῶν νά διαφύγουν τόν ὑψηλόν ὀριακόν συντελεστήν τοῦ φόρου εἰσοδήματος δι' ἐνσωματώσεως τῶν κερδῶν εἰς τήν τιμὴν τῆς μετοχῆς.

Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, καθίσταται ἐπιβεβλημένη ἡ εἰσαγωγή ἐνός φόρου ὑπεραξίας<sup>3</sup>. Ὁ φόρος οὗτος θά ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῆς διαπιστουμένης ὑπεραξίας παντός ἀκινήτου περιουσιακοῦ στοιχείου καί χρηματιστηριακοῦ τίτλου, κατὰ τήν καθ' οἷονδήποτε τρόπον μεταβίβασιν τῆς κυριότητος αὐτοῦ. Προκειμένου περί ἀκινήτων, ἡ διαχείρισις τοῦ φόρου τούτου δέν θά συναντήσῃ δυσκολίας, καθ' ὅσον ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας αὐτῶν δέν θά γίνηται ἀποκλειστικῶς πρὸς ὑπολογισμόν τοῦ φόρου τούτου, ἀλλὰ καί τοῦ καταβλητέου φόρου περιουσίας ὡς καί τοῦ φόρου μεταβίβσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τόν φορολογικόν συντελεστήν, θά ἡδύνατο νά ὑποστηρικθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς φορολογικῆς κλίμακος, ἡ ὁποία ἔχει προταθῇ διὰ τόν φόρον εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων. Διὰ λόγους εὐκόλου διαχειρίσεως τοῦ φόρου μόνον, θά ἡδύνατο νά δικαιολογηθῇ μεγαλύτερον ἀφορολόγητον κατώτατον ὅριον, ἐπὶ παραδείγματι 60.000 δρχ. Ἡ εἰσαγωγή φορολογικῶν συντελεστῶν χαμηλοτέρων ἐκείνων τοῦ φόρου εἰσοδήματος, θά ἐδημιουργεῖ δυνατότητας φοροδιαφυγῆς δι' ἐμφανίσεως εἰσοδημάτων προερχομένων ἐκ κεφαλαιακῶν ἀξιῶν ὑπὸ μορφὴν ὑπεραξίας τούτων.

Δέον νά σημειωθῇ ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφαρμογῆς του, ἡ ἀπόδοσις τοῦ φόρου τούτου θά εἶναι μικρά. Μὲ τήν πάροδον τοῦ χρόνου, τὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς ὑπεραξίας θά αὐξάνωνται μέ ταχύτερον ρυθμόν. Ἐν τούτοις, ἡ ἔλλειψις σχετικῶν στατιστικῶν στοιχείων δέν ἐπιτρέπει οἰανδήποτε ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν ἐσόδων ἐκ τοῦ προτεινομένου φόρου.

3. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4459/1965 ἐπεβλήθη ὁ προτεινόμενος ἐνταῦθα φόρος εἰς ποσοστὸν 25% ἐπὶ τῶν ἀκινήτων μέ ἔκπτωσιν 60.000 ἢ 30.000 κατὰ περίπτωσιν.



### 5. Διαρρύθμισις τῆς ἐμμέσου φορολογίας

Πρός ἐπίτευξιν τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος τεθεισῶν ἐπιδιώξεων τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς, κυρίως δέ τῆς διοχετεύσεως ὅσον τό δυνατόν περισσοτέρων πόρων ἐκ τῆς καταναλώσεως καί δὴ τῆς πολυτελοῦς τοιαύτης, πρὸς ἐπενδύσεις οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, βασικόν ρόλον δύναται νά παίξῃ ἡ εἰσαγωγή ἐνός προσωπικοῦ προοδευτικοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης κατὰ τό πρότυπον τοῦ ὑπὸ τοῦ N.KALDOR προταθέντος<sup>4</sup>. Παρ' ὅλον ὅτι εἷς προοδευτικός φόρος ἐπὶ τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ἀποταμιεύσεως, ὅσον καί ἀπὸ ἀπόψεως φορολογικῆς δικαιοσύνης, ἡ ἐφαρμογή ἐνός τοιούτου φόρου προσκρούει εἰς σοβαράς διαχειριστικάς καί φοροτεχνικάς δυσκολίας, κυρίως δέ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν σύλληψιν τῆς φορολογητέας ὕλης καί τόν ἔλεγχον τῶν φορολογικῶν δηλώσεων. Ἀντί τῆς εἰσαγωγῆς ἐνός προσωπικοῦ προοδευτικοῦ φόρου ἐπὶ τῆς δαπάνης θά ἡδύνατο νά ἀναζητηθῇ ὡς διαζευκτική λύσις ἡ καθιέρωσις ἐνός γενικοῦ φόρου καταναλώσεως μέ διαφορικόν φορολογικόν συντελεστήν διά τὰς διαφόρους κατηγορίας ἀγαθῶν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ πολυτελείας αὐτῶν. Ἡ καθιέρωσις ἐνός τοιούτου φόρου, παρ' ὅλον ὅτι δέν ἐξασφαλίζει ἀπόλυτον προοδευτικότητα εἰς τήν κατὰ εἰσοδηματικάς τάξεις ἐπίπτωσιν τοῦ φορολογικοῦ βάρους καί δημιουργεῖ ὠρισμένα προβλήματα ὅσον ἀφορᾷ εἰς τό στάδιον παραγωγῆς ἢ διανομῆς, εἰς τό ὁποῖον οὗτος θά πρέπει νά ἐπιβληθῇ, παρουσιάζει ἐν τούτοις τό πλεονέκτημα τοῦ αὐτοματισμοῦ κατὰ τήν εἴσπραξιν τοῦ φόρου καί τῶν μικροτέρων σχετικῶς δυσκολιῶν διά τόν ἔλεγχον καί σύλληψιν τῆς φορολογητέας ὕλης.

Τό ἰσχύον σήμερον σύστημα ἐμμέσου φορολογίας ἐν Ἑλλάδι εἶναι πολύπλοκον καί δέν φαίνεται ὅτι ἐξασφαλίζει προοδευτικότητα εἰς τήν κατανομήν τοῦ φορολογικοῦ βάρους. Τά βασικά γνωρίσματα τοῦ συστήματος φορολογίας τῆς καταναλώσεως εἶναι: α) Ἡ ὑπαρξίς ἐνός κατὰ τό μᾶλλον ἢ ἥττον μεγάλου ἀριθμοῦ εἰδικῶν φόρων παραγωγῆς καί καταναλώσεως, ἐξ ὧν οἱ σπουδαιότεροι εἶναι ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, τῆς βύνης, τῆς σακχάρους, τῶν καυσίμων κλπ. β) Ἡ ὑπαρξίς ἐνός φόρου κύκλου ἐργασιῶν ἐπιβαλλομένου ἐπὶ τῶν πωλήσεων τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καί τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν μέ πολλάς ἐξαιρέσεις ἀπαλλαγῶν καί μειωμέ-

4. Βλ. N.KALDOR: *An Expenditure Tax*. ALLEN AND UNWIN, London, 1955.



νων φορολογικῶν συντελεστῶν. γ) Ἡ ὑπαρξίς ενός φόρου κύκλου ἐργασιῶν ἐπιβαλλομένου ἐπὶ ὠρισμένων κατηγοριῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς εἶναι αἱ τραπεζικαὶ καὶ ἀσφαλιστικαί. δ) Ἡ ὑπαρξίς ενός μεγάλου ἀριθμοῦ φόρων πολυτελείας περιπτωσιακοῦ κυρίως χαρακτῆρος. ε) Ἡ ὑπαρξίς φόρων χαρτοσήμου. στ) Καί τέλος, ἡ ὑπαρξίς ενός πολυπλόκου δασμολογίου εἰσαγωγῆς.

Κατ' ἀρχὴν θά πρέπει νά παρατηρηθῇ ὅτι ποσοστόν μεγαλύτερον τοῦ 45% τῶν ἐξ ἐμμέσων φόρων ἐσόδων καὶ 35% τοῦ συνόλου τῶν ἐκ φορολογίας ἐσόδων προέρχεται ἐκ δασμῶν λοιπῶν φόρων ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔχουν ἐπιβληθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀσκήσεως προστατευτικῆς πολιτικῆς, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν. Ἡ τοιαύτη διαπίστωσις δέον νά ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν διαγραφὴν τῆς μελλοντικῆς ἐξελίξεως τῶν φορολογικῶν ἐσόδων τοῦ κράτους. Ἡ ἐκ τῆς συνθήκης τῶν Ἀθηνῶν ἀπορρέουσα ὑποχρέωσις διαδοχικῆς μειώσεως τῶν δασμῶν καὶ ἡ μετὰ πάροδον 12-22 ἐτῶν προσαρμογὴ τοῦ δασμολογίου τῆς χώρας πρὸς τὸ κοινόν δασμολόγιον τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ θά ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν σημαντικὴν μείωσιν τῶν ἐκ τῆς φορολογίας ἐσόδων τοῦ κράτους, ἥτις θά καθίστα ὀξύτερον τὸ πρόβλημα τῆς ἐλλείψεως πόρων καὶ θά ἐξηνάγκαζεν τὰς δημοσιονομικὰς ἀρχὰς ὅπως προβοῦν εἰς περικοπὴν τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἐφ' ὅσον δέν θά ἐπεθύμουν νά ἐμπλακοῦν εἰς ἐλλειμματικὴν χρηματοδότησιν, ἡ ὁποία θά ἐνέκλειε σοβαροὺς κινδύνους πληθωρισμοῦ. Ἐκ τῶν διαπιστώσεων τούτων προκύπτει ὅτι οἰαδήποτε διαρρύθμισις τῆς ἐμμέσου φορολογίας δέον νά λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν τῶν ἐκ τῶν δασμῶν ἐσόδων τοῦ κράτους.

Ἐξ ἄλλου, ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν φόρων καταναλώσεως καὶ ἡ ποικιλία τῆς φορολογικῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας οὗτοι ἐπιβάλλονται, καθιστᾷ δυσχερῇ τὴν διαχείρισιν τούτων, συνεπάγεται ἡϋξημένας δαπάνας συλλήψεως τῆς φορολογητέας ὕλης καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων, αὐξάνει τὰς πιθανότητας φοροδιαφυγῆς καὶ καθιστᾷ δυσχερῇ τὴν ἀσκήσιν τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς. Πέραν ὅμως τούτου, πολλοὶ ἐκ τῶν φόρων καταναλώσεως ἀσκοῦν δυσμενῇ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν περισσότερον ἀποδοτικῶν βιομηχανικῶν μονάδων. Τοῦτο πράγματι συμβαίνει μὲ τὸν φόρον κύκλου ἐργασιῶν καὶ τὴν ἰσχύουσαν ἐξαίρεσιν ἐκ τούτου τῶν μικροῦ μεγέθους βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν μονάδων. Συνέπειαν τῆς τοιαύτης ἐξαιρέσεως ἀποτελεῖ ἡ δημιουργία κινήτρου πρὸς διατήρησιν μικρῶν μονάδων λειτουργουσῶν μὲ πρωτογόνους μεθόδους. Ἐν-



δεχομένη αύξησης τῆς κλίμακος παραγωγῆς αὐτῶν ἢ ἐκσυγχρονισμός τοῦ μηχανικοῦ αὐτῶν ἐξοπλισμοῦ θά συνεπήγετο μετάθεσιν τούτων εἰς τήν κατηγορίαν τῶν βιομηχανικῶν μονάδων τῶν ὑποκειμένων εἰς τόν φόρον κύκλου ἐργασιῶν. Ἐπί πλέον, ἡ τοιαύτη ἐξαίρεσις δημιουργεῖ κίνητρον κατατμήσεως τῶν μεγάλων μονάδων εἰς μικράς τοιαύτας, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς χώρας ἐπιδιώκει τήν ἀνάπτυξιν ἰσχυρῶν μονάδων δυναμένων νά ἀντεπεξέλθουν εἰς τόν ὀξύν ἀνταγωνισμόν τῶν ξένων βιομηχανιῶν<sup>5</sup>.

Τέλος, παρ' ὅλην τήν κατὰ καιροῦς εἰσαγωγὴν διαφόρων φόρων πολυτελείας, ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι ἡ ἔμμεσος φορολογία ἐν τῷ συνόλῳ τῆς εἶναι ἀντιστρόφως προοδευτικὴ ὑπὸ τήν ἔννοιαν τῆς ἀναλογικῶς μεγαλυτέρας ἐπιβαρύνσεως τῶν κατωτέρων εἰσοδηματικῶν στρωμάτων. Ἐνδειξὶν τούτου ἀποτελεῖ τό γεγονός ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων ἐξ ἐμμέσων φόρων ποσοστόν 2% μόνον προέρχεται ἐξ εἰδικῶν φόρων πολυτελείας, ὡς εἶναι οἱ φόροι διασκεδάσεως καί οἱ φόροι ἐπὶ ὠρισμένων ἐγχωρίως παραγομένων καί εἰσαγομένων πολυτελῶν ἀγαθῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι οἰαδήποτε προσπάθεια διαρρυθμίσεως τῆς ἐμμέσου φορολογίας δεόν νά ἀποβλέπη α) εἰς ἀντιστάθμισιν τοῦλάχιστον τῆς ἐκ τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἐλληνικοῦ δασμολογίου πρὸς τό κοινόν δασμολόγιον τῆς ΕΟΚ ἀναμενομένης μειώσεως τῶν φορολογικῶν ἐσόδων, β) εἰς ἐξασφάλισιν προοδευτικότητος κατὰ τήν κατανομήν τοῦ φορολογικοῦ βάρους κατὰ εἰσοδηματικάς τάξεις, γ) εἰς ἐξασφάλισιν ἀπλότητος κατὰ τήν βεβαίωσιν καί εἴσπραξιν τοῦ φόρου.

Πρὸς τοῦτο θά ἡδύνατο νά προταθῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἐνός φόρου ἐπὶ τῶν πωλήσεων κατὰ τό πρότυπον τοῦ ἀγγλικοῦ PURCHASE TAX καί κατάργησις τῶν πάσης φύσεως εἰδικῶν καί γενικῶν φόρων καταναλώσεως. Ὁ φόρος οὗτος θά εἶναι διαφορικός, ὑπὸ τήν ἔννοιαν ὅτι ὁ φορολογικός συντελεστής θά εἶναι ἀυξανόμενος ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ πολυτελείας τῶν πωλουμένων ἀγαθῶν. Πρὸς τοῦτο ὁ φορολογικός συντελεστής θά κυμαίνεται ἀπὸ 1 ἢ 2% διὰ τὰ καταναλωτικά ἀγαθὰ πρώτης ἀνάγκης καί τὰ

---

5. Βλ. «Φορολογικά κίνητρα», ἔκδοσις Ἐπιτροπῆς Ἑρεῦνης καί Ὁργανώσεως Οἰκονομικοῦ Προγράμματος ὑπουργείου Συντονισμοῦ. Ἡ ἐν λόγῳ μελέτη συνετάχθη ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσιονομικῶν Θεμάτων ὑπὸ τήν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰωάν. Κούλη.



άγαθά τά άπαραίτητα διά τήν προώθησιν τής βιομηχανικής αναπτύξεως μέχρι 250 ή 300% διά τά άγαθά ύπερπολυτελείας. Τά πάσης φύσεως άγαθά καί ύπηρεσίαι, τά έγχωρίως παραγόμενα, καί τά εκ του έξωτερικού είσαγόμενα θά ήδύναντο νά διαιρεθούν υπό μιᾶς έπιτροπής έμπείρων οίκονομολόγων είς 8-10 κατηγορίας μέ βάσιν τόν βαθμόν πολυτελείας ή κοινωνικής αναγκαιότητος αὐτῶν. 'Επί καταναλωτικῶν άγαθῶν τό ὕψος τής τιμῆς θά ήδύνατο είς πολλάς περιπτώσεις νά αποτελέσῃ μεταξύ άλλων, κριτήριον του βαθμοῦ πολυτελείας του άγαθοῦ, κυρίως προκειμένου περί όμοίων άγαθῶν διαφορετικῆς ποιότητος. Είς τήν πρώτην κατηγορίαν θά περιλαμβάνωνται είδη πρώτης ανάγκης, ως εἶναι ό άρτος καί άλλα είδη διατροφῆς, τά βιβλία, ώρισμένα βασικά είδη ρουχισμοῦ καί φαρμάκων, τά πάσης φύσεως κεφαλαιουχικά άγαθά διά τήν ανάπτυξιν τής έλληνικῆς βιομηχανίας, βασικάί πρώται ὕλαι κλπ. Τά είδη τής κατηγορίας ταύτης είτε θά έξαιρουῦνται όλοσχερῶς του φόρου, είτε θά υπόκεινται είς συμβολικόν φόρον 1% ή 2%. Είς τήν δευτέραν κατηγορίαν θά υπάγωνται, επί παραδείγματι, άπαντα τά μή πολυτελῆ είδη ρουχισμοῦ, τά υποδήματα, ώρισμένα μή βασικά τρόφιμα κλπ. Ταῦτα θά υπόκεινται είς φόρον 10-15%. Μέ τό αὐτό πνεῦμα θά γίνῃ ή κατάταξις πάντων τῶν έγχωρίως παραγομένων καί είσαγομένων άγαθῶν. Οὕτως, είς τήν τελευταίαν κατηγορίαν θά περιλαμβάνωνται είδη καλλωπισμοῦ, γούνες, είδη διακοσμήσεως καί έπιδείξεως, ύπηρεσίαι ίνστιτούτων καλλονῆς, ποτά πάσης φύσεως κλπ. 'Ο φόρος επί τῶν είδῶν τής κατηγορίας ταύτης θά πρέπει νά εἶναι 250-300%. Εἶναι φανερόν ότι ή χάραξις διαχωριστικῆς γραμμῆς εἶναι δυσχερής, πλήν όμως αἱ δυσκολίαι δύνανται νά υπερπηδηθούν εάν ή κατάταξις ανατεθῇ είς έμπείρους οίκονομολόγους, οἱ όποιοι θά έχουν ως γνώμονα τήν άρχήν ότι τήν προτεραιότητα κατά τήν διάθεσιν τῶν περιορισμένων πόρων μιᾶς ύπαναπτύκτου χώρας πρέπει νά έχουν αἱ επενδύσεις οίκονομικῆς αναπτύξεως, καί ότι αποτελεί σπατάλην ή διάθεσις πόρων διά πολυτελῆ κατανάλωσιν.

Ο προτεινόμενος φόρος ως εκ τής φύσεώς του θά πρέπει νά επιβάλληται επί του τελευταίου σταδίου χονδρικής πωλήσεως, δηλαδή επί τῶν πωλήσεων του χονδρεμπορίου πρός τόν λιανέμπορον ή επί του παραγωγού, έφ' όσον είτε λόγω τής φύσεως του άγαθοῦ (π.χ. ύπηρεσίαι τραπεζῶν, ήλεκτρικόν ρεύμα) ή τής διαρθρώσεως τής διανομῆς δέν μεσολαβεῖ χονδρέμπορος. "Απαντες οἱ παραγωγοί καί χονδρέμποροι θά πρέπει νά υποχρεωθούν όπως έγγραφούν είς είδικά φορολογικά μητρώα, ένῶ οἱ λιανέμποροι δέν θά έχουν τοιαύτην υποχρέωσιν. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον ό φόρος



επιβάλλεται όταν διενεργῇται πώλησις ὑπὸ ἐμπορίου ἢ ἐπιχειρήσεως ἐγγεγραμμένης εἰς τὰ φορολογικὰ ταῦτα μητρώα πρὸς ἐπιχείρησιν μὴ ἐγγεγραμμένην εἰς τὰ μητρώα. Πωλήσεις ἀγαθῶν ὑπὸ ἐπιχειρήσεως ἐγγεγραμμένης εἰς τὰ μητρώα πρὸς ἑτέραν ἐπίσης ἐγγεγραμμένην δέν θά ὑποβάλληται εἰς φόρον.

Δέον νά σημειωθῇ ὅτι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς ἑνὸς τοιούτου φόρου δέον νά μελετηθοῦν πλεῖσται ὅσαι τεχνικαὶ λεπτομέρειαι καί νά λυθοῦν πολλὰ προβλήματα, ἵνα καταστῇ εὐχερὴς ἡ ἐφαρμογή του.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐκτιμήσεις περὶ τῆς ἀποδόσεως ἑνὸς τοιούτου φόρου, αὗται ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ ὕψους τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν, οἱ ὅποιοι θά ἐφαρμοσθοῦν. Πάντως, ἐάν ὁ μέσος φορολογικός συντελεστής τῶν μὴ πολυτελῶν ἀγαθῶν καταναλώσεως, τὰ ὅποια σημειωτέον ἀποτελοῦν τό 80% τῆς συνολικῆς καταναλώσεως, εἶναι 7% καί ὁ μέσος φορολογικός συντελεστής εἰς τὰ ὑπόλοιπα 20% τῆς καταναλώσεως εἶναι 60%, τὰ συνολικά ἔσοδα ἐκ τοῦ φόρου τούτου θά εἶναι τῆς τάξεως τῶν 15 δισ. δρχ.

## 6. Κατάργησις τῶν πάσης φύσεως ἀδικαιολογήτων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν

Τό φορολογικόν σύστημα τῆς χώρας περιλαμβάνει πλῆθος φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καί «εἰδικῶν φορολογιῶν», ὁ μεγαλύτερος ἀριθμός τῶν ὁποίων δέν δύναται νά δικαιολογηθῇ ἐκ λόγων ἀσκήσεως οἰκονομικῆς ἢ κοινωνικῆς πολιτικῆς. Αἱ οἰκονομικῶς ἀδικαιολόγητοι φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ ὑπερβαίνουν εἰς ἀριθμόν τὰς 300, ἀναφέρονται δέ εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας τῶν ἐπιβαλλομένων φόρων. Ὡς παραδείγματα οἰκονομικῶς ἀδικαιολογήτων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν θά ἡδύνατο νά ἀναφερθοῦν ἡ ἀπαλλαγή ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος τῆς βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως, τῆς βασιλικῆς χορηγίας, τῶν ἐξόδων παραστάσεως καί κινήσεως τῶν κρατικῶν λειτουργῶν κλπ., μέρος τοῦ εἰσοδήματος τῶν δημοσιογράφων, μέρος τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἡθοποιῶν, ἡ ἀπαλλαγή ἐκ τοῦ φόρου περιουσίας καί κληρονομίας τῶν ἀκινήτων καί γαιῶν τῶν θρησκευτικῶν, ἐθνωφελῶν καί ἄλλων παρομοίων ἰδρυμάτων κλπ.

Ἡ κατάργησις τῶν πάσης φύσεως οἰκονομικῶς ἀδικαιολογήτων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καθίσταται ἐπιβεβλημένη διὰ τρεῖς κυρίως λόγους: α) Διὰ λόγους φορολογικῆς δικαιοσύνης. Αἱ περιπτώσεις φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν εἶναι εὐρύταται καί παρουσιάζουν τάσιν αὐξήσεως εἰς τρόπον



ώστε αὐταὶ νὰ μὴ ἀποτελοῦν πλέον τὴν ἐξαίρεσιν ἀλλὰ τὸν κανόνα. Κατ' αὐτόν τὸν τρόπον παραβιάζεται ἡ βασικὴ φορολογικὴ ἀρχὴ τοῦ «πανδήμου» τοῦ φόρου καὶ προκαλοῦνται ἔντονοι φορολογικαὶ ἀνισότητες. Οὕτως, ἐπὶ παραδείγματι, ἀντίκειται πρὸς τοὺς βασικοὺς κανόνας περὶ φορολογικῆς δικαιοσύνης, ὅπως ὠρισμέναι ἀμοιβαί, χαρακτηριζόμεναι ὡς ἔξοδα κινήσεως, δι' ἄλλα μὲν πρόσωπα (μέλη ἐπιτροπῶν, δημόσιοι ὑπάλληλοι) νὰ θεωροῦνται ὡς δαπάναι μὴ φορολογητέαι καὶ δι' ἄλλους ὡς φορολογητέον εἰσόδημα. β) Διὰ λόγους περιορισμοῦ τῆς φοροδιαφυγῆς. Αἱ ἀδικοιολόγητοι φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ ἀποτελοῦν μορφήν νομίμου φοροδιαφυγῆς. Τοῦτο προκαλεῖ αἶσθημα ἀδικίας διὰ τοὺς φορολογουμένους, οἱ ὅποιοι δὲν ἀπολαμβάνουν τῆς εὐνοϊκῆς ταύτης φορολογικῆς μεταχειρίσεως καὶ ὡθεῖ τούτους εἰς παράνομον φοροδιαφυγὴν. γ) Διὰ λόγους ταμιευτικούς. Ἐκ τῆς πληθώρας τῶν φορολογικῶν τούτων ἀπαλλαγῶν τὸ κράτος στερεῖται ἐνός κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σοβαροῦ ποσοῦ ἐσόδων, καθ' ἣν στιγμὴν αἱ ἀνάγκαι πόρων πρὸς χρηματοδότησιν ἐπενδύσεων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι μεγάλαι.

## 7. Διαρρύθμισις τῆς φορολογίας ὑπὲρ τρίτων

Τὴν σοβαρωτέραν ἀδυναμίαν τοῦ δημοσιονομικοῦ συστήματος τῆς χώρας ἀποτελοῦν οἱ φόροι ὑπὲρ τρίτων. Οἱ φόροι οὗτοι ἔχουν θεσπισθῇ διὰ νομοθετικῶν πράξεων καὶ εἰσπράττονται ὑπὸ δημοσίων ἢ ἡμιδημοσίων ὀργάνων ἢ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν νομικῶν προσώπων τὰ ὅποια ἀφοροῦν. Τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν φόρων τούτων προορίζονται νὰ ἐνισχύσουν τοὺς πόρους τῶν κάτωθι κατηγοριῶν νομικῶν προσώπων ὁμάδων ἢ σκοπῶν: α) ἀσφαλιστικῶν ταμείων διαφόρων κατηγοριῶν συνταξιούχων, β) ἐπαγγελματικῶν ἐπικουρικῶν ταμείων, γ) τὴν ἐνίσχυσιν διαφόρων ἰδρυμάτων (νοσοκομείων, ἐκπαιδευτηρίων, ὀρφανοτροφείων κλπ.), δ) τὴν ἐκτέλεσιν ἐνός συγκεκριμένου ἔργου (κατασκευὴ ἢ συντήρησις μιᾶς ὁδοῦ, λιμένος, ὑδραγωγείου κλπ.), ε) τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἐνός δημαρχείου, μιᾶς δημοσίας βιβλιοθήκης κλπ., ζ) δι' ἄλλους κοινωφελοὺς χαρακτῆρος σκοπούς.

Αἱ κυριώτεραι βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλονται οἱ φόροι ὑπὲρ τρίτων, εἶναι αἱ ἑξῆς: α) πρόσθετοι φόροι συνεισπραττόμενοι μετὰ τῶν φόρων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, β) ἀνεξάρτητος βάσις, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ποσοστὸν ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, γ) ποσοστὸν ἐπὶ τῶν



νοσηλείων ἢ τῆς ἀξίας τῶν φαρμάκων ἢ τῆς ἀξίας τῶν δικαστικῶν διαφορῶν κλπ., δ) ποσοστόν ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων μεταφορᾶς, τῶν μεταφορικῶν διακινήσεως ἐμπορευμάτων κλπ., ε) ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων τῶν θεάτρων, κινηματογράφων κλπ.

Τό φαινόμενον τῆς ὑπάρξεως φόρων ὑπέρ τρίτων εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν ὑφίσταται, τοῦλάχιστον εἰς τοιαύτην ἔκτασιν. Ἐν Ἑλλάδι ἰσχύουν 1.800 περίπου διακεκριμένοι φόροι ὑπέρ τρίτων, ὁ δέ ἀριθμός αὐτῶν αὐξάνει συνεχῶς λόγῳ τοῦ ἐπηρεασμοῦ, ὅστις ἀσκεῖται ἀπό διαφόρους κοινωνικάς ομάδας ἐπὶ διαφόρων πολιτικῶν παραγόντων. Τά συνολικά ἔσοδα ἐκ τῶν φόρων ὑπέρ τρίτων ἀνέρχονται εἰς 12 δισ. δρχ. περίπου. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐπιχορηγήσεων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καί τῶν ἐσόδων ἐκ δανεισμοῦ, τά συνολικά ἔσοδα τῶν πάσης φύσεως ΝΠΔΔ εἶναι ἴσα περίπου πρὸς τά ἐκ τῆς φορολογίας ἔσοδα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως. Οὕτω, πέραν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅστις ὑπόκειται εἰς ἐξονυχιστικήν νομοθετικήν καί διοικητικήν διαδικασίαν ἐγκρίσεως καί ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ὑφίστανται ἔσοδα καί δαπάναι ΝΠΔΔ, ἴσης περίπου τάξεως μεγέθους πρὸς ἐκείνας τοῦ ἐπισήμου προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους, τά ὅποια διαφεύγουν τήν ἐξονυχιστικήν ταύτην διαδικασίαν. Λόγῳ ἐλλείψεως τῆς συνήθους διαδικασίας ἐγκρίσεως καί ἐκτελέσεως, ἡ διαχείρισις τῶν πόρων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν φόρων ὑπέρ τρίτων εἶναι ἀντιοικονομική κυρίως ἀπό κοινωνικῆς ἀπόψεως. Ἐξ ἄλλου, τά ἔσοδα βεβαιώσεως, εἰσπράξεως καί ἐν γένει διαχειρίσεως 1.800 φόρων ὑπέρ τρίτων εἶναι λίαν ὑψηλά. Ἐπίσης, αἱ ἐπιδράσεις τῶν φόρων ὑπέρ τρίτων ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος καί τῆς διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος εἶναι λίαν δυσμενεῖς. Οἱ φόροι οὗτοι, ἐπιβαλλόμενοι εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν, αὐξάνουν τό κόστος παραγωγῆς καί μειώνουν οὕτω τήν ἀνταγωνιστικήν ἱκανότητα τῶν ἐγχωρίων ἐπιχειρηματικῶν μονάδων. Ἐξ ἄλλου, τά ἐκ τῶν φόρων τούτων ἔσοδα, διαχειριζόμενα ὑπό τῶν ΝΠΔΔ, δέν διατίθενται κατὰ κανόνα δι' ἐπενδύσεις προωθούσας τήν ἀνάπτυξιν ἀλλὰ εἰς οἰκοδομάς, σημαντικόν δέ μέρος αὐτῶν ἀπορροφᾶται ἀπό τὰς ὑψηλάς δαπάνας διοικήσεως τῶν ἐν λόγῳ ταμείων. Πέραν τούτου, οἱ φόροι οὗτοι ἐπιβαρύνουν τά μεγάλα στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ συνήθως πρὸς ὄφελος ὠρισμένων μόνον κοινωνικῶν ομάδων μεσαίας εἰσοδηματικῆς στάθμης (ἰατροί, δικηγόροι, ἀξιωματικοί κλπ.) καί οὕτως ἐντείνουν τήν ἀνισότητα εἰς τήν διανομήν τοῦ εἰσοδήματος. Τέλος, ἡ τοιαύτη ἔκτασις τῶν φόρων τούτων καθιστᾷ ἀνίσχυρον τήν διά μέσου τοῦ ἐπισήμου προϋπολογισμοῦ ἀσκήσιν ἀντισταθμιστικῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, καθ' ὅσον οἱ ἐν λόγῳ



φόροι διαστρέφουν τήν κοινωνικοοικονομικήν επίδρασιν τῆς ἀσκουμένης πολιτικῆς.

Οἱ ἀνωτέρω λόγοι καθιστοῦν ἐπιβεβλημένην τήν ἀνάγκην διαρρυθμίσεως τῆς φορολογίας ὑπέρ τρίτων. Τό συνήθως προτεινόμενον σχέδιον περί συγχωνεύσεως τῶν πάσης φύσεως ἀσφαλιστικῶν ταμείων εἰς ἐνιαῖον ὀργανισμόν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, παρ' ὅλον ὅτι θά ἔλυσεν αὐτομάτως τό πρόβλημα, θά προσέκρουεν ἐν τούτοις εἰς σθεναράν ἀντίδρασιν τῶν κοινωνικῶν ομάδων, τῶν ὁποίων θά ἐθίγοντο τά συμφέροντα. Μία τοιαύτη ἐπομένως ριζοσπαστική λύσις θά πρέπει κατ' ἀρχήν νά ἀποκλεισθῇ.

Τήν ὀλιγώτερον ριζοσπαστικήν λύσιν θά ἀπετέλει ἡ ὑπαγωγή καί ἐμφάνισις τῶν ἐσόδων ἐκ φόρων ὑπέρ τρίτων εἰς τόν κρατικόν προϋπολογισμόν καί ἡ ἐφαρμογή διὰ τούς φόρους τούτους τῆς διαδικασίας, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται διὰ τά λοιπά κονδύλια τοῦ προϋπολογισμοῦ. Παραλλήλως, ἡ κεντρική διοίκησις θά ἀναλάβῃ τήν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιχορήγησιν τῶν πάσης φύσεως ταμείων, τά ὁποῖα ἀντλοῦν σήμερον μέρος τῶν ἐσόδων τῶν ἐκ φόρων ὑπέρ τρίτων. Ἡ τοιαύτη ἐπιχορήγησις θά λαμβάνῃ χώραν μόνον ἐφ' ὅσον ὑφίσταται πράγματι ἀνάγκη πρὸς τοῦτο, πρᾶγμα ὅπερ θά συγκρατῇ τά ΝΠΔΔ ὅπως προβαίνουν εἰς σπατάλας, μεγάλα διοικητικά ἔξοδα ἢ ἄσκοπον συσώρευσιν πλεονασμάτων. Ἐν ὀλίγοις, τό δεύτερον τοῦτο σχέδιον δέν λύει ὁλοσχερῶς τό πρόβλημα ἀλλά ἀποκαθιστᾷ τήν ἀρχήν τῆς ἐνότητος τοῦ προϋπολογισμοῦ καί ἐξασφαλίζει μερικόν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ΝΠΔΔ.

Ἐνδιάμεσον, τέλος, λύσιν θά ἀπετέλει ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἐξῆς σχεδίου: Τά ταμεῖα καί οἱ σκοποί, ὑπέρ τῶν ὁποίων ὑφίστανται σήμερον πρόσθετοι φόροι, θά ἡδύνατο νά διακριθοῦν εἰς δύο κατηγορίας:

- α. Εἰς τά ἀσφαλιστικά ταμεῖα ἐπικουρικῆς κυρίως ἀσφαλίσεως καί
- β. Εἰς τά ταμεῖα πρὸς ἐκτέλεσιν συγκεκριμένου ἔργου ἢ ἐπίτευξιν ἑτέρου κοινωφελοῦς σκοποῦ (π.χ. ἱδρύσεις ὑδραγωγείου, κατασκευὴ ἐνὸς δρόμου, ἐνίσχυσις ἐνὸς μουσικοῦ συλλόγου κλπ.).

Δι' ἐκάστην τῶν κατηγοριῶν τούτων θά πρέπει νά ἐφαρμοσθῇ διαφορετικόν σχέδιον. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τά ἀσφαλιστικά ταμεῖα, τό προτεινόμενον σχέδιον ἔχει ὡς ἐξῆς: Τήν κυρίαν ἀσφάλισιν παντός ἐργαζομένου ἐν Ἑλλάδι θά πρέπει νά ἀναλάβῃ ὑποχρεωτικῶς εἰς ἐνιαῖος ὀργανισμός κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Παραλλήλως, αἱ διάφοροι ὁμοιοεπαγγελματικαὶ κατηγορίαι ἐργαζομένων θά ἔχουν ἀπόλυτον δικαίωμα ὅπως διατηροῦν ταμεῖα ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, πλήν ὅμως ἐπὶ ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις λειτουργίας καί παροχῶν πρὸς τά μέλη των. Ἡ ἐπικουρική ἀσφάλισις θά



είναι καθαρῶς ὑπόθεσις τῶν διαφόρων ὁμάδων ἐργαζομένων, οἱ ὅποιοι, ὡς ἐκ τούτου, θά εἶναι οἱ μόνοι ὑπόχρεοι διά τόν σχηματισμόν τῶν κεφαλαίων τῶν ταμείων καί τούς πόρους αὐτῶν καί οἱ μόνοι δικαιούμενοι ὅπως ἀποφασίζουν περί τῆς διαχειρίσεως τούτων. Κατά συνέπειαν οἱ φόροι ὑπέρ τῶν ταμείων τούτων θά πρέπει νά καταργηθοῦν. Δέον νά σημειωθῇ ὅτι τά κεφάλαια τῶν ἤδη ὑφισταμένων ταμείων δέν θα θιγοῦν ἀλλά θά ἐξακολουθήσουν νά ἀνήκουν εἰς αὐτά παρ' ὅλον ὅτι μέρος τούτων ἔχει προέλθει ἐκ τῆς φορολογίας τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν δευτέραν κατηγορίαν ΝΠΔΔ, ἡ λύσις θά πρέπει νά εἶναι περισσότερο ριζοσπαστική. Αἱ ἀρμοδιότητες τῶν ταμείων τούτων θά πρέπει νά μετατεθοῦν εἰς τούς ὀργανισμούς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, συγκεκριμένως δέ εἰς τούς δήμους καί τάς κοινότητες. Παραλλήλως, ἅπαντες οἱ ὑπέρ τῶν ταμείων τούτων φόροι θά πρέπει νά συγχωνευθοῦν εἰς ἓνα πρόσθετον φόρον ὑπέρ τῶν δήμων, εἰσπραττόμενον ὑπό ὀργάνων τῆς κεντρικῆς διοικήσεως καί κατατιθέμενον εἰς τήν Ἀγροτικήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία θά διαχειρίζεται τά ἔσοδα ταῦτα. Αὕτη θά διενεργῇ τάς τακτικάς πληρωμάς διά τάς διαφόρους ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι ἱκανοποιοῦντο μέχρι τοῦδε μέσῳ τῶν ΝΠΔΔ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τό περίσσευμα τῆς ΑΤΕ ἐκ τῆς ὡς ἄνω διαχειρίσεως, (τό ὅποιον μέχρι τοῦδε διετίθετο δι' ὑπερβολικάς ἀμοιβάς καί λοιπὰς δαπάνας τῶν ΝΠΔΔ), τοῦτο θά διατίθεται πρὸς ἐκτέλεσιν παραγωγικῶν ἔργων παρὰ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς.

#### Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Α'

Ἐκτίμησις τῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τῶν φορολογικῶν ἐσόδων ἐκ τῶν προτεινομένων μεταβολῶν εἰς τήν φορολογίαν τοῦ εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων.

1. Προβολή τῶν φορολογικῶν ἐσόδων ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος βάσει τῆς ἰσχυούσης φορολογικῆς κλίμακος

Διά τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 4444/64 ἐπέρχονται αἱ ἐξῆς μεταβολαί εἰς τήν φορολογίαν εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων:

α. Μειοῦνται οἱ μέσοι φορολογικοὶ συντελεσταί κατὰ 5-19% (βλέπε νέα κλίμακα εἰς πίνακα 1).



## Π Ι Ν Α Ξ 1

Φορολογική κλίμαξ Φόρου Είσοδηματος μετά την μεταρρύθμισιν  
του Ν.Δ. 4444/64

| Κλιμάκια<br>είσοδηματος | Φορολογικός<br>συντελεστής | Φόρος<br>Κλιμακίου | ΣΥΝΟΛΟΝ     |         |
|-------------------------|----------------------------|--------------------|-------------|---------|
|                         |                            |                    | Είσοδηματος | Φόρου   |
| 5.000                   | 3                          | 150                | 5.000       | 150     |
| 5.000                   | 4                          | 200                | 10.000      | 350     |
| 5.000                   | 5                          | 250                | 15.000      | 600     |
| 5.000                   | 6                          | 300                | 20.000      | 900     |
| 10.000                  | 7                          | 700                | 30.000      | 1.600   |
| 10.000                  | 8                          | 800                | 40.000      | 2.400   |
| 10.000                  | 10                         | 1.000              | 50.000      | 3.400   |
| 10.000                  | 12                         | 1.200              | 60.000      | 4.600   |
| 20.000                  | 14                         | 2.800              | 80.000      | 7.400   |
| 20.000                  | 16                         | 3.200              | 100.000     | 10.600  |
| 20.000                  | 18                         | 3.600              | 120.000     | 14.200  |
| 20.000                  | 20                         | 4.000              | 140.000     | 18.200  |
| 30.000                  | 22                         | 6.600              | 170.000     | 24.800  |
| 30.000                  | 24                         | 7.200              | 200.000     | 32.000  |
| 50.000                  | 28                         | 14.000             | 250.000     | 46.000  |
| 50.000                  | 32                         | 16.000             | 300.000     | 62.000  |
| 50.000                  | 36                         | 18.000             | 350.000     | 80.000  |
| 50.000                  | 40                         | 20.000             | 400.000     | 100.000 |
| 100.000                 | 44                         | 44.000             | 500.000     | 144.000 |
| 100.000                 | 48                         | 48.000             | 600.000     | 192.000 |
| 200.000                 | 50                         | 100.000            | 800.000     | 292.000 |
| 200.000                 | 52                         | 104.000            | 1.000.000   | 336.000 |
| Υπερβάλλον              | 55                         |                    |             |         |



β. Αύξάνονται τὰ ἀφορολόγητα ὅρια τῶν ὑποχρέων ἀπὸ 12.000 εἰς 15.000 δρχ.

γ. Τὸ εἰσόδημα τῆς συζύγου θὰ φορολογῇται διακεκριμένως ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ἐφ' ὅσον θὰ προέρχεται: 1) ἐξ ἀνεξαρτήτου τοῦ συζύγου ἐμπορικῆς ἢ γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως, 2) ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ 3) ἐξ ἐλευθερίου ἐπαγγέλματος.

Ἐφ' ὅσον τὸ εἰσόδημα τῆς συζύγου προέρχεται ἐξ οἰκοδομῶν, φορολογεῖται διὰ τὰς μέχρι 50.000 δρχ. διακεκριμένως. Τὸ ἐπὶ πλέον τῶν 50.000 δρχ. ποσὸν θὰ προστίθεται εἰς τὸ εἰσόδημα τοῦ συζύγου. Τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα τῆς συζύγου (ἐξ ἀνωνύμων μετοχῶν, χρεωγράφων, ἐξηρητημένης ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως κλπ.) θὰ προστίθενται εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ συζύγου.

Τὸ ἐλάχιστον ὅριον συντηρήσεως τῆς συζύγου, τῆς ἐχούσης εἰσόδημα φορολογούμενον διακεκριμένως, ὀρίζεται εἰς 12.000 δρχ. Ἐν τούτοις, ἐάν τὸ εἰσόδημα προέρχεται ἐξ οἰκοδομῶν, τὸ ἐλάχιστον ὅριον περιορίζεται εἰς 4.000 δρχ.

δ. Καθιεροῦνται ὑποχρέωσις ὑποβολῆς δηλώσεως εἰσοδήματος, ἔστω καὶ ἐάν δέν ὑπέχουν ὑποχρέωσιν καταβολῆς φόρου εἰσοδήματος ὑπὸ: 1) τῶν ὑπουργῶν, τῶν ἀνωτάτων ὑπαλλήλων, τῶν συμβούλων ΝΠΔΔ, τῶν δημάρχων κλπ. 2) τῶν ἐχόντων αὐτοκίνητον ἰδιωτικῆς χρήσεως, βενζινάκατον, θαλαμηγόν κλπ. 3) τῶν καταβαλλόντων ἐτησίως ἐνοίκιον ἀνώτερον τῶν 18.000 δρχ. 4) τῶν ἀγορασάντων ἀκίνητον περιουσίαν ἀξίας μεγαλυτέρας τῶν 200.000 δρχ. κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος, 5) τῶν ἐχόντων ἔμμισθον προσωπικὸν πλέον τοῦ ἐνός προσώπου.

ε. Τὸ ἀφορολόγητον ὅριον ἰδιοκατοικήσεως αὐξάνεται ἀπὸ 3.600 δρχ. εἰς 9.000 δρχ., ἐφ' ὅσον τὸ ἐτήσιον ἀκαθάριστον ποσὸν δέν ὑπερβαίνει τὰς 12.000 δρχ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὰ ἄνω ἰσχύοντος σήμερον καθεστῶτος φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων ἀναμένεται ὅτι τὰ φορολογικὰ ἔσοδα ἀπὸ 2.370 δισεκ. δρχ. κατὰ τὸ 1964 θὰ ἀνέλθουν εἰς 4.830 ἐκατ. περίπου κατὰ τὸ 1970. Οἱ ὑπολογισμοὶ ἐμφαίνονται εἰς τὸν πίνακα 2.

## 2. Προτεινομένη διαρρύθμισις τοῦ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων

α. Μείωσις τῶν συντελεστῶν τοῦ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων ὡς ἡ κλίμαξ τοῦ πίνακος 3.

β. Αὐξήσις τῆς ἐκπτώσεως διὰ τὸ εἰσόδημα ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν



## Π Ι Ν Α Ξ

## Έκτιμήσεις Έσόδων εκ του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

| Κλιμάκια<br>οικογενει-<br>ακού εισο-<br>δήματος | Δηλωθέν<br>εισόδημα<br>ανά φορο-<br>λογούμενον<br>1963 | Δηλωθησόμε-<br>νον εισόδημα<br>ανά φορολογού-<br>γούμενον κατά<br>το 1970 εις<br>1963X1,987 | Μέση έκπτω-<br>σις 30% επί<br>δηλ. εισ. εκ<br>μισθωτών<br>ύπηρεσιών | Μέση έκπτω-<br>σις 25% επί<br>του δηλ. εισο-<br>δήμ. εξ<br>έλευθέρων<br>επαγγελματιών | Μέσον άφορο-<br>λόγητον όριον | Μέση άπαλ-<br>λαγή διά σύ-<br>ζυγον |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------|
| 14-16                                           | 15.091                                                 | 29.986                                                                                      | 2.076                                                               | 181                                                                                   | 15.000                        | —                                   |
| 16-18                                           | 17.150                                                 | 34.077                                                                                      | 3.000                                                               | 228                                                                                   | 15.000                        | —                                   |
| 18-20                                           | 18.629                                                 | 37.016                                                                                      | 3.777                                                               | 252                                                                                   | 15.000                        | —                                   |
| 20-22                                           | 20.953                                                 | 41.634                                                                                      | 4.755                                                               | 325                                                                                   | 15.000                        | 219                                 |
| 22-28                                           | 25.100                                                 | 49.874                                                                                      | 6.270                                                               | 476                                                                                   | 15.000                        | 1.114                               |
| 28-34                                           | 31.129                                                 | 61.833                                                                                      | 9.060                                                               | 721                                                                                   | 15.000                        | 1.769                               |
| 34-40                                           | 37.106                                                 | 73.730                                                                                      | 11.406                                                              | 950                                                                                   | 15.000                        | 1.730                               |
| 40-50                                           | 44.944                                                 | 89.304                                                                                      | 14.361                                                              | 1.374                                                                                 | 15.000                        | 2.017                               |
| 50-60                                           | 54.739                                                 | 108.766                                                                                     | 16.488                                                              | 1.770                                                                                 | 15.000                        | 1.934                               |
| 60-80                                           | 68.904                                                 | 136.912                                                                                     | 18.000                                                              | 2.620                                                                                 | 15.000                        | 1.763                               |
| 80-100                                          | 89.028                                                 | 176.899                                                                                     | 18.000                                                              | 3.615                                                                                 | 15.000                        | 1.657                               |
| 100-200                                         | 132.112                                                | 262.506                                                                                     | 18.000                                                              | 5.225                                                                                 | 15.000                        | 1.554                               |
| 200-400                                         | 267.961                                                | 532.438                                                                                     | 18.000                                                              | 8.472                                                                                 | 15.000                        | 1.504                               |
| 400-600                                         | 477.005                                                | 947.809                                                                                     | 18.000                                                              | 9.290                                                                                 | 15.000                        | 1.626                               |
| 600-800                                         | 678.991                                                | 1.349.155                                                                                   | 18.000                                                              | 9.077                                                                                 | 15.000                        | 1.628                               |
| 800-1000                                        | 897.880                                                | 1.784.088                                                                                   | 18.000                                                              | 6.887                                                                                 | 15.000                        | 1.630                               |
| 1000-2000                                       | 1.341.349                                              | 2.665.260                                                                                   | 18.000                                                              | 2.177                                                                                 | 15.000                        | 1.277                               |
| 2000-3000                                       | 2.329.714                                              | 4.629.142                                                                                   | 18.000                                                              | 57                                                                                    | 15.000                        | 2.095                               |
| 3000-5000                                       | 3.528.000                                              | 7.010.136                                                                                   | 18.000                                                              | —                                                                                     | 15.000                        | 333                                 |
| 5000 άνω                                        | 6.006.000                                              | 11.933.922                                                                                  | 18.000                                                              | —                                                                                     | 15.000                        | 4.000                               |



2

διά τό 1970 βάσει του ισχύοντος ΝΔ 4444/64

| Μέση<br>ἀπαλλα-<br>γή διά<br>τέκνα | Μέσαι<br>λοιπαί<br>ἀπαλλα-<br>γαί | Σύνολον<br>μέσης ἐκ-<br>πτώσεως<br>καί ἀπαλ-<br>λαγῆς | Μέσον φο-<br>ρολογητέον<br>εἰσόδημα | Μέσος ἀ-<br>ναλογῶν<br>φόρος<br>κλίμακος | Ἀριθμός<br>φορολο-<br>γούμενων<br>1970 | Σύνολον<br>φόρου<br>εἰσοδήμ<br>φυσικῶν<br>προσώπων κα-<br>τά τό 1970 |
|------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| —                                  | 935                               | 18.192                                                | 11.794                              | 440                                      | 638                                    | 280,720                                                              |
| —                                  | 1.048                             | 19.276                                                | 14.801                              | 590                                      | 1.275                                  | 752,250                                                              |
| —                                  | 1.149                             | 20.178                                                | 16.838                              | 710,3                                    | 3.826                                  | 2.717,607                                                            |
| 329                                | 1.259                             | 21.887                                                | 19.747                              | 885,0                                    | 5.176                                  | 4.580,760                                                            |
| 1.020                              | 1.413                             | 25.293                                                | 24.581                              | 1.220,7                                  | 21.559                                 | 26.317,071                                                           |
| 2.794                              | 1.660                             | 31.004                                                | 30.849                              | 1.667,9                                  | 27.942                                 | 46.604,461                                                           |
| 3.477                              | 1.996                             | 34.559                                                | 39.171                              | 2.333,7                                  | 32.906                                 | 76.792,732                                                           |
| 3.607                              | 2.455                             | 38.814                                                | 50.490                              | 3.458,8                                  | 46.098                                 | 159.443,762                                                          |
| 3.702                              | 3.091                             | 41.985                                                | 66.781                              | 5.549                                    | 37.898                                 | 210.296,000                                                          |
| 3.444                              | 3.982                             | 44.809                                                | 92.103                              | 9.336,5                                  | 46.286                                 | 432.153,867                                                          |
| 3.440                              | 5.755                             | 47.467                                                | 129.432                             | 16.086                                   | 27.993                                 | 450.295,400                                                          |
| 3.201                              | 10.970                            | 53.950                                                | 208.556                             | 34.395,7                                 | 38.646                                 | 1.329.256,222                                                        |
| 3.349                              | 36.310                            | 82.635                                                | 449.803                             | 121.913,3                                | 8.347                                  | 1.017.610,315                                                        |
| 3.734                              | 77.630                            | 125.280                                               | 822.529                             | 303.715,1                                | 1.322                                  | 401.511,230                                                          |
| 3.587                              | 97.730                            | 145.022                                               | 1.204.133                           | 508.273,2                                | 426                                    | 216.524,383                                                          |
| 3.741                              | 128.900                           | 174.158                                               | 1.609.930                           | 731.461,5                                | 136                                    | 99.478,764                                                           |
| 3.181                              | 199.600                           | 239.235                                               | 2.426.025                           | 1.180.314                                | 208                                    | 245.505,312                                                          |
| 1.905                              | 416.900                           | 453.957                                               | 4.175.185                           | 2.142.351,8                              | 26                                     | 55.701,146                                                           |
| 333                                | 912.100                           | 945.766                                               | 6.064.370                           | 3.181.403,5                              | 15                                     | 47.721,052                                                           |
| 12.000                             | 2.000.000                         | 2.049.000                                             | 9.884.922                           | 5.282.707,1                              | 1                                      | 52.282,707                                                           |
|                                    |                                   |                                                       |                                     |                                          |                                        | 4.828.826                                                            |



## Π Ι Ν Α Ξ 3

## Προτεινομένη κλίμαξ Φορολογίας Είσοδηματος

| Κλιμάκια<br>είσοδηματος | Φορολογικός<br>συντελεστής | Φόρος<br>κλιμακίου | ΣΥΝΟΛΟΝ     |         |
|-------------------------|----------------------------|--------------------|-------------|---------|
|                         |                            |                    | Είσοδηματος | Φόρου   |
| 5.000                   | 2,5                        | 125                | 5.000       | 125     |
| 5.000                   | 3,0                        | 150                | 10.000      | 275     |
| 5.000                   | 3,5                        | 175                | 15.000      | 450     |
| 5.000                   | 4,0                        | 200                | 20.000      | 650     |
| 10.000                  | 4,5                        | 450                | 30.000      | 1.100   |
| 10.000                  | 5,0                        | 500                | 40.000      | 1.600   |
| 10.000                  | 7                          | 700                | 50.000      | 2.300   |
| 25.000                  | 14                         | 3.500              | 75.000      | 5.800   |
| 25.000                  | 14                         | 3.500              | 100.000     | 9.300   |
| 25.000                  | 14                         | 3.500              | 125.000     | 12.800  |
| 25.000                  | 14                         | 3.500              | 150.000     | 16.300  |
| 25.000                  | 20                         | 5.000              | 175.000     | 21.300  |
| 25.000                  | 20                         | 5.000              | 200.000     | 26.300  |
| 25.000                  | 20                         | 5.000              | 225.000     | 31.300  |
| 25.000                  | 20                         | 5.000              | 250.000     | 36.300  |
| 25.000                  | 30                         | 7.500              | 275.000     | 43.800  |
| 75.000                  | 30                         | 22.500             | 350.000     | 66.300  |
| 100.000                 | 35                         | 35.000             | 450.000     | 101.300 |
| 150.000                 | 38                         | 57.000             | 600.000     | 158.300 |
| 50.000                  | 38                         | 19.000             | 650.000     | 177.300 |
| 200.000                 | 40                         | 80.000             | 850.000     | 257.300 |
| Υπερβάλλον              | 45                         |                    | 1.000.000   | 324.800 |



## ΠΙΝΑΞΕΙΣ

Προβλέψεις Έσοδων ἐκ τοῦ Φόρου Εἰσοδήματος Φυσικῶν Προσώπων διὰ τὸ 1970 βάσει τῶν προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων

[illegible]



από 30% καί μέχρι 18.000 δρχ. κατ' ανώτατον όριον εις 40% καί μέχρι 25.000 δρχ. κατ' ανώτατον όριον.

γ. Αύξησις του ποσού των εκπτώσεων λόγω οικογενειακών βαρών από 4.000 δρχ. διά την σύζυγον καί τά λοιπά προστατευόμενα μέλη εις 6.000 δρχ.

Βάσει των ανωτέρω προτεινομένων μεταρρυθμίσεων υπολογίζεται ότι τά έσοδα εκ του φόρου εισοδήματος κατά τό 1970 θά ανέλθουν εις 3.640 εκατ. δρχ. περίπου. Οί υπολογισμοί εμφαίνονται εις τόν πίνακα 4.

Η μειωτική αύτη επίδρασις επί των έσόδων εκ των προτεινομένων μεταρρυθμίσεων του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων υπολογίζεται ότι θά αντισταθμισθῇ εις μεγάλην έκτασιν εκ τῆς μειώσεως τῆς φοροδιαφυγῆς, ἡ όποία θά προέλθῃ εξ αὐτῆς τῆς μειώσεως των φορολογικῶν συντελεστῶν καί τῆς προβλεπομένης αναδιοργανώσεως των φοροτεχνικῶν υπηρεσιῶν.



## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

## Ἐκτίμησης ἐσόδων ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς ἐτησίου προοδευτικοῦ φόρου περιουσίας

Αἱ γενικαί ἀρχαί, αἱ ὁποῖαι θά διέπουν τόν προτεινόμενον εἰς τό πρόγραμμα προοδευτικόν φόρον ἐπὶ τῆς ἀκινήτου περιουσίας, εἶναι αἱ ἑξῆς:

α. Ὁ φόρος θά εἶναι προοδευτικός ὡς ἐμφαίνεται εἰς τήν κατωτέρω κλίμακα:

## ΠΙΝΑΞ 5

## Κλίμαξ συντελεστῶν φόρου περιουσίας

| Συνολική ἀξία ἀκινήτου περιουσίας | Φορολογικός συντελεστής |
|-----------------------------------|-------------------------|
| Μέχρι 350.000                     | 0                       |
| 350.000- 500.000                  | 0,5%                    |
| 500.000-1.000.000                 | 0,75%                   |
| 1.000.000-3.000.000               | 1,25%                   |
| 3.000.000 καί ἄνω                 | 2%                      |

β. Ὁ φόρος θά ἐπιβάλληται ἐπὶ τῆς συνολικῆς τρεχούσης ἀξίας τῆς κατεχομένης ἀκινήτου περιουσίας ὑπὸ οἰκογενείας τινός.

γ. Τοῦ φόρου θά ἀπαλλάσσωνται τά ἀγροκτῆματα ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, καθὼς ἐπίσης αἱ κτιριακαί ἐγκαταστάσεις καί ὁ μηχανικός ἐξοπλισμός τῶν βιομηχανικῶν καί βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων.

δ. Τοῦ φόρου θά ἐξαιρεῖται ἡ μέχρι 350.000 δρχ. ἀξία τῆς ἀκινήτου περιουσίας.

Ὁ ὑπολογισμός τῶν δημοσίων ἐσόδων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προτεινομένου φόρου περιουσίας προσκρούει εἰς σημαντικές δυσχερείας. Οὕτω δέν ὑφίστανται σχετικά στοιχεῖα ὡς πρὸς τήν ἀξίαν τῶν ὑπαχθησομένων εἰς τόν φόρον ἀκινήτων καί ἰδίᾳ τῶν ἀκαλύπτων χώρων. Πέραν τούτου λόγῳ τῆς προοδευτικότητος τοῦ προτεινομένου φόρου προκύπτουν σοβαρά πρόσθετα προβλήματα διὰ τόν ὑπολογισμόν τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἐπιβολῆς τούτου. Συνεπῶς, πρὸς τό παρόν θά ἐπιχειρηθῇ χονδρικός ὑπολογισμός τῶν



προαναφερθέντων εσόδων επί τη βάσει ώρισμένων υποθέσεων. Ούτω, κατ' αρχήν θά υπολογισθῇ ἡ ἀξία τῶν ὑπαχθησομένων εἰς τόν φόρον ἀκινήτων διά κεφαλαιοποιήσεως τῶν δηλωθέντων εἰσοδημάτων ἐξ οἰκοδομῶν κατά τό ἔτος 1963<sup>1</sup> πρὸς ἐπιτόκιον 6%. Ἡ ὑπαρξίς δεδομένων κατά κλιμάκιον δηλωθέντος εἰσοδήματος διευκολύνει κατά τινα τρόπον τόν σχετικόν ὑπολογισμόν τοῦ φόρου ἀναλόγως πρὸς τήν προτεινομένην ἀνωτέρω προσθευτικήν κλίμακα αὐτοῦ.

## Π Ι Ν Α Ξ 6

Ἀξία προκύπτουσα ἐκ κεφαλαιοποιήσεως τῶν δηλωθέντων εἰσοδημάτων  
ἐξ οἰκοδομῶν κατά τό 1963

| Κλιμάκιον<br>εἰσοδήματος<br>ἐξ οἰκοδομῶν<br>(εἰς χιλ.) | Φορολογούμενοι |                                  | Δηλωθέν Εἰσόδημα |                                  | Ὑπολο-<br>γιζομένη<br>ἀξία<br>(κεφαλοποι-<br>ησις εἰσοδ.<br>πρὸς 6%)<br>(ἐκ. δρχ.) | Μέσος ὁ-<br>ρος ἀξίας<br>οἰκοδομῶν<br>κατά<br>κλιμάκιον<br>(εἰς δρχ.) |
|--------------------------------------------------------|----------------|----------------------------------|------------------|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
|                                                        | Ἀριθμός        | Ποσοστὸν<br>% ἐπὶ τοῦ<br>συνόλου | Ποσά<br>(ἐκατ.)  | Ποσοστὸν<br>% ἐπὶ τοῦ<br>συνόλου |                                                                                    |                                                                       |
| 0-10                                                   | 75.350         | 49,3                             | 391,7            | 12,5                             | 6.500                                                                              | 86.000                                                                |
| 10-20                                                  | 34.550         | 22,6                             | 487,6            | 15,6                             | 8.100                                                                              | 235.000                                                               |
| 20-30                                                  | 17.700         | 11,6                             | 432,3            | 13,8                             | 7.200                                                                              | 407.000                                                               |
| 30-50                                                  | 13.000         | 8,5                              | 499,4            | 16,0                             | 8.300                                                                              | 640.000                                                               |
| 50-100                                                 | 8.500          | 5,6                              | 578,2            | 18,5                             | 9.600                                                                              | 1.130.000                                                             |
| 100-2500                                               | 3.800          | 3,4                              | 733,6            | 23,5                             | 12.250                                                                             | 3.220.000                                                             |
| 2500-3000                                              | 1              | —                                | 3,0              | 0,1                              | 50                                                                                 | 50.000.000                                                            |
| ΣΥΝΟΛΟΝ                                                | 152.901        | 100,0                            | 3.125,8          | 100,0                            | 52.000                                                                             |                                                                       |

1. Ἰδέ στατιστική δηλωθέντος εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων καί φορολογίας αὐτοῦ κατά τό οἰκονομικόν ἔτος 1963. Πίναξ 2.



Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος, ἡ ἀξία τῶν οἰκοδομῶν, τῶν ὁποίων τό εἰσόδημα ὑπῆχθη εἰς τόν φόρον εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων κατὰ τό 1963, ὑπολογίζεται εἰς 52 δισεκ. δρχ. Ἄξιον σημειώσεως τυγχάνει περαιτέρω τό γεγονός ὅτι ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τόν φόρον οἰκοδομῶν φορολογουμένων, ποσοστόν 72% ἐξ αὐτῶν ἐδήλωσεν εἰσόδημα ἀντιστοιχοῦν πρὸς ἀξίαν οἰκοδομῶν κατωτέραν τῶν 350.000 δρχ., ἐνῶ συγχρόνως τό αὐτό ποσοστόν τῶν φορολογουμένων ἐδήλωσεν εἰσόδημα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τό 28% τοῦ συνολικῶς δηλωθέντος εἰσοδήματος ἐξ οἰκοδομῶν.

Στηριζόμενοι εἰς τά ὑπολογισθέντα μεγέθη τοῦ πίνακος 2 καί ὑποθέτοντες ὅτι ἡ αὔξησις τῶν κατὰ κλιμάκιον εἰσοδημάτων θά λάβῃ χώραν κατὰ τήν περίοδον 1966-1970 κατὰ ρυθμόν μή διαφέροντα σημαντικῶς τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ προσφάτου παρελθόντος, καθίσταται δυνατός ὁ ὑπολογισμός κατὰ κλιμάκιον εἰσοδήματος τῆς ἀντιστοίχου ἀξίας τῶν ὑποκειμένων εἰς τόν φόρον εἰσοδήματος οἰκοδομῶν.

## Π Ι Ν Α Κ Σ 7

## Ὑπολογιζομένη ἀξία οἰκοδομῶν κατὰ τό ἔτος 1970

| Κλιμάκιον<br>εἰσοδήματος | Δηλωθησό-<br>μενον εἰσόδη-<br>μα (ἐκ. δρχ.) | Ἀξία (κεφαλαιο-<br>ποιήσις<br>πρὸς 6% (ἐκατ.) | Προσαύξεις<br>20%<br>λόγῳ ἐπανεκτι-<br>μήσεως (ἐκατ.) | Προκύπτουσα<br>ἀξία ὑπαχθη-<br>σομένη εἰς<br>τόν φόρον |
|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| 20-30                    | 842                                         | 14.000                                        | 2.800                                                 | 16.800                                                 |
| 30-50                    | 972                                         | 16.200                                        | 3.200                                                 | 19.400                                                 |
| 50-100                   | 1.840                                       | 30.700                                        | 6.100                                                 | 36.800                                                 |
| 100-2500                 | 1.520                                       | 25.300                                        | 5.000                                                 | 30.300                                                 |
| 2500 ἄνω                 | 6                                           | 100                                           | —                                                     | 100                                                    |
| ΣΥΝΟΛΟΝ                  | 5.180                                       | 86.300                                        | 17.100                                                | 103.400                                                |

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ πίνακος 7, ἡ ὑπολογιζομένη ἀξία τῶν ὑπαχθησομένων εἰς τόν φόρον οἰκοδομῶν κατὰ τό 1970 θά ἀνέλθῃ εἰς 86,3 δισεκ. δρχ. Δοθέντος ὅμως ὅτι διὰ τήν ὀρθήν ἐφαρμογὴν τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς περιουσίας ταύτης καί δεδομένου ὅτι ἡ βάσει τῶν δηλωθέντων εἰσοδημάτων ὑπολογισθεῖσα ἀξία θεωρεῖται διὰ διαφόρους λόγους ὡς κατωτέρα τῆς πραγ-



ματικής (π.χ. λόγω υπολογισμού του τεκμαρτού εξ ιδιοκατοικήσεως εισοδήματος βάσει χαμηλών συντελεστών διά λόγους φοροδιαφυγής απόκρυψις μέρους των καταβαλλομένων ενοικίων κλπ.), ἐγένετο ἐνταῦθα ἡ ὑπόθεσις ὅτι ἡ ἐκ 86,3 δισεκ. δρχ. προκύπτουσα ἀξία θά προσαυξηθῇ, κατόπιν φορολογικοῦ ἐλέγχου, κατὰ 20%. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ὑπαχθησομένη εἰς τὸν φόρον περιουσίας συνολικὴ ἀξία οἰκοδομῶν ὑπολογίζεται ὅτι θά ἀνέλθῃ κατὰ τὸ 1970 εἰς 103,4 δισεκ. δρχ.

Ἀνυπέρβλητοι σχεδὸν δυσχέρειαι παρουσιάζονται διὰ τὸν ὑπολογισμόν τῆς ἀξίας τῶν ὑπαχθησομένων εἰς τὸν φόρον ἐπὶ τῆς περιουσίας ἀκαλύπτων χώρων. Ἐνταῦθα θά θεωρηθῇ ὅτι ἡ φορολογηθησομένη ἀξία τῶν χώρων τούτων θά ἀνέλθῃ κατὰ τὸ 1970 εἰς 60 δισεκ. δρχ. καί θά κατανεμηθῇ κατὰ φορολογικὰ κλιμάκια φόρου περιουσίας κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν μὲ τὴν συνολικὴν ἀξίαν τῶν οἰκοδομῶν.

## Π Ι Ν Α Κ

## Ὑπολογιζομένη ἀξία οἰκοδομῶν κατὰ τὸ ἔτος 1970

| Κλιμάκια<br>φόρου πε-<br>ριουσίας<br>(χιλ. δρχ.) | Φορολογικὸς<br>συντελεστὴς<br>κατὰ κλιμά-<br>κιον | Ὑπολογι-<br>ζομένη<br>ἀξία οἰ-<br>κοδομῶν<br>(ἐκατ. δρχ.) | Ὑπολογι-<br>ζομένη<br>ἀξία ἀ-<br>καλύπτων<br>χώρων | Συνολικὴ<br>ἀξία φο-<br>ρολογηθεί-<br>σης περι-<br>ουσίας | Δημόσια ἔ-<br>σοδα ἐκ τῆς<br>ἐπιβολῆς φό-<br>ρου ἐπὶ τῆς πε-<br>ριουσίας |
|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| 350 - 500                                        | 0,5%                                              | 16.800                                                    | 9.800                                              | 26.600                                                    | 133                                                                      |
| 500 - 1000                                       | 0,75%                                             | 24.300                                                    | 14.000                                             | 38.300                                                    | 288                                                                      |
| 1000 - 3000                                      | 1,25%                                             | 39.300                                                    | 22.800                                             | 62.100                                                    | 776                                                                      |
| 3000 ἄνω                                         | 2%                                                | 23.000                                                    | 13.400                                             | 36.400                                                    | 728                                                                      |
| ΣΥΝΟΛΟΝ                                          |                                                   | 103.400                                                   | 60.000                                             | 163.400                                                   | 1.925                                                                    |